

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület

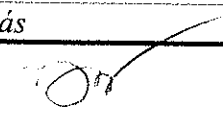
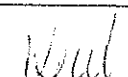
Előterjesztés száma:

KT-67

2023. év április hónap 27. napján tartandó rendkívüli ülésére

Előterjesztés tárgya: Döntés Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés jóváhagyásáról

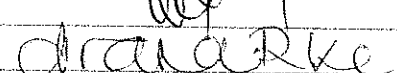
Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
Kóhegyi Edit	esélyegyenlőségi referens (HSZF)	
Kelemenné Fejérpataky-Herceg Szilvia	főosztályvezető-helyettes (HSZF)	

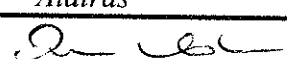
Egyeztetve (Polgármesteri Hivatal):

Név	Tisztség	Aláírás
Chrobák Zoltánné dr.	aljegyző főosztályvezető (HSZF)	

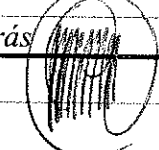
Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Bécs-Kónya Zsuzsanna	jogtanácsos (JTP)	
dr. Kóródi-Juhász Zsolt	főosztályvezető (JTP)	

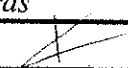
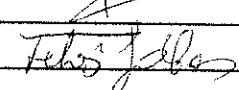
Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás
Kékesi Mónika	főosztályvezető (GFO)	

Jegyzői törvényességi ellenőrzés:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Ronyecz Róbert	jegyző	

Tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás
Kassai Dániel	tanácsnok	
Fehér Gábor	tanácsnok	

Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Szaniszló Sándor	polgármester	

Tárgyalja: ESZB

Javasolt meghívott: Tóth Anna, Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője, Marton Attiláné, EBI intézményvezetője

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges*

Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*

<u>nyilvános ülés / zárt ülés*</u>		
Mötv. 46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
<u>egyszerű többség / minősített többség*</u>		
Kt. SZMSZ 49. § (1-17.)	egyéb jogszabály:	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ § (.....) bekezdés	egyéb jogszabály: 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése	

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján a Képviselő-testület által megtárgyalt és elfogadott, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló értékelést meg kell küldeni Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály részére.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 10. számú melléklete határozza meg a települési önkormányzat számára a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez szükséges tartalmi követelményeket.

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság az előterjesztést 2023. április havi rendkívüli ülésén tárgyalja, a bizottság határozatának ismertetésére a Képviselő-testület ülésén kerül sor.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Rendelet 10. számú mellékletében rögzített tartalmi követelmények alapján elkészített és a jelen előterjesztéshez mellékelte Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadni szíveskedjék.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján úgy dönt, hogy a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2023. május 31.

Felelős: polgármester

Budapest, 2023. ÁPR 21.

Szaniszló Sándor
polgármester

Melléklet:

1. számú melléklet: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés

**BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE ÖNKORMÁNYZATA**

**2022. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATELLÁTÁS ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE**

Tartalom

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI	3
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT	6
PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK	6
2.1. Pénzbeli és természetbeni támogatások	6
2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	6
2.1.2. Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, gyámszülők részére).....	8
2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet.....	9
2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés.....	9
2.2. Rendkívüli települési támogatás	10
2.3. Gyermekétkeztetés	10
2.4. Iskolai technikai csomag	11
2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások	12
3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK	14
3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás	14
Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	14
3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás.....	15
3.1.2. Szakmai tevékenység.....	17
Család- és Gyermekjóléti Központ.....	18
Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok.....	23
Prevenációs csoport.....	30
Gyermekek Átmeneti Otthona.....	35
Családok Átmeneti Otthona.....	39
Észlelő- és jelzőrendszer.....	41
3.2. Gyermek napközbeni ellátása	44
3.2.1. Bölcsődei ellátás.....	45
3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet.....	58
4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK	60
5. EGYÜTTMŰKÖDÉS	61
ÖSSZEGRZÉS	63

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A kerület összlakossága népesség nyilvántartásunk adatai alapján 2022. évben **96.383** fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és **2.889** fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen **99.272 fő**. Az utóbbi években, ha nem is számottevően, de lakosságszám csökkenés figyelhető meg.

A két nagy településrész az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentlőrinc (72.635 fő) és Pestszentimre (23.748 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosságszámot foglalja magába. Az évek óta 100 ezer fő körüli állandó lakos kb. 75-25%-ban oszlik meg a két kerületrész között.

Az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyeket figyelembe véve az összlakosság **17,33%-a 0-17 év közötti, 6,54%-a fiatal felnőtt, azaz 18-24 év közötti, 49,61%-a 25-59 év közötti és 26,50%-a a lakosságnak 60 év feletti.**

A kerület nagyon változatos képet mutat, családi házas részekkel, illetve lakótelepekkel egyaránt találkozhatunk. A kerületben több lakótelep található, a lakótelepen élők száma 24-28 ezer fő. Az elmúlt években új építésű lakóparkok is megjelentek, növelve ezáltal a ki- illetve a betelepülők arányát. A „Havanna” nemcsak kerületen belül, hanem városszerte is ismert. E lakótelepen él az összlakosság igen nagy százaléka.

A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

Év	Lakosság	0 – 17 év	18 – 24 év	25 – 59 év	60 év felett
2018.	101.463 (98.761 állandó, 2.702 tartózkodási hely)	17.154	5.443	49.745	26.419
2019.	101.304 (98.000 állandó, 3.304 tartózkodási hely)	17.094	5.302	49.361	26.243
2020.	100.536 97.687 állandó, 2.849 tartózkodási hely)	16.926	5.318	49.122	26.321
2021.	99.880 96.781 állandó, 3.099 tartózkodási hely)	16.864	6.198	47.964	25.755
2022.	99.272 96.383 állandó, 2.889 tartózkodási hely)	16.704 (8.781 férfi / 7.923 nő)	6.308 (3.220 férfi / 3088 nő)	47.821 (23.341 férfi / 24.480 nő)	25.550 (9.928 férfi / 15.622 nő)

Forrás: Visual Regiszter helyi népesség-nyilvántartó program

A 2022. év állandó lakossága nemek szerinti összetételét vizsgálva (45.270 férfi / 51.113 nő) – hasonlóan az országos arányhoz – a nők aránya meghaladja a férfiakét. Az is megállapítható, hogy az ún. nőtöbblet a 25-59 éves korcsoporttól jelentkezik és a 60 éves korosztály

tekintetében kimagasló eltérés figyelhető meg. A 24 évesnél fiatalabb korosztály tekintetében a férfiak aránya magasabb a nők arányánál.

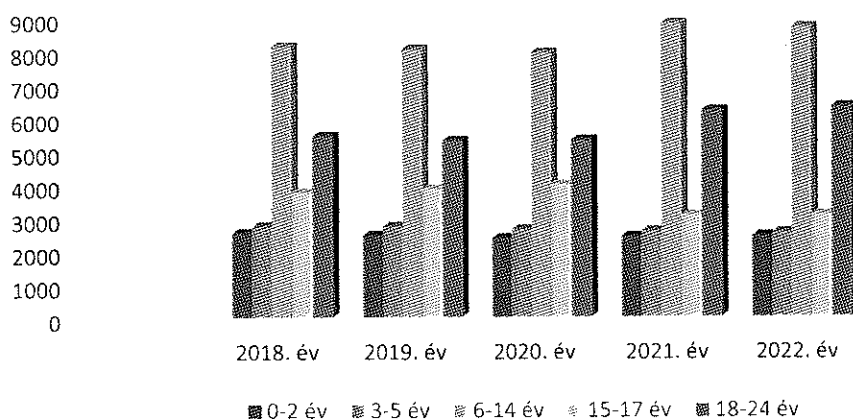
A gyermekvédelmi tevékenység a 0-17 év közötti gyermek- és fiatalkorúakra, valamint a 18-24 év közötti fiatal felnőtt korúakra terjed ki, számuk összesen 23.012 fő, a **kerület állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának 23,87%-át** jelentik.

2022. évben az újszülöttek száma 780 (2021. évben: 825) gyermek. A születendő gyermekek száma az előző évhez viszonyítva csökkent.

A gyermek- és fiatalkorúak és fiatal felnőttek száma a kerületben

Év	0 – 2 év	3 – 5 év	6 – 14 év	15 – 17 év	18 - 24 év
2018.	2.532	2.740	8.126	3.756	5.443
2019.	2.464	2.733	8.045	3.852	5.302
2020.	2.371	2.642	7.932	3.981	5.318
2021.	2.422	2.585	8.804	3.053	6.198
2022.	2.428	2.535	8.685	3.056	6.308

Gyermekek számának változása 2018-2022. évek között időtartamban

Forrás: Visual Regiszter helyi népesség-nyilvántartó program

Korosztályi számadatokban az előző évhez képest lényeges változás nem mutatkozik. 2022. évben a 0-18 év közötti korosztály (17.699 fő) korcsoportos, nemek szerinti megoszlása a következő:

- 0-2 év között 2.428 fő (1.310 férfi / 1.118 nő),
- 3 éves 834 fő (416 férfi / 418 nő),
- 4-5 év között 1.701 fő (914 férfi / 787 nő),
- 6-14 év között 8.685 fő (4.531 férfi / 4.154 nő),
- 15-17 év közötti 3.056 fő (1.610 férfi / 1.446 nő),
- 18 éves 995 fő (505 férfi / 490 nő).

A 0-17 év közötti korosztály összlétszáma az előző évhez képest 160 fővel csökkent. A 0-2 év közöttiek létszáma 6 fővel emelkedett, a 3-5 év közötti korcsoport száma 50 fővel csökkent. A 6-14 év közötti korcsoport száma 119 fővel csökkent, a 15-17 év közöttiek létszáma 3 fővel emelkedett.

A 18-24 év közötti fiatal felnőttek létszáma a beszámoló időszakában 110 fővel nőtt.

2022. évben kerületünkben a 25.550 fő 60 éven felüliek két korcsoportja és azon belül nemek szerinti száma:

60-64 év között 4.978 fő ebből 2.276 férfi és 2.702 nő,
65 év felett 20.572 fő ebből 7.652 férfi és 12.920 nő.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

2.1. Pénzbeli és természetbeni támogatások

A gyermekek védelmét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott pénzbeli, természetbeni támogatások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alap- és szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok és normatívák, a folyamatosan módosuló jogszabályok, valamint a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg. Az Önkormányzat biztosítja az egyes pénzbeli és természetbeni támogatások formáit, valamint szervezi a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a gyermekek napközbeni ellátását.

Az egyes ellátások részletes szabályait a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Térítési díj rendelet) tartalmazza.

A Gyvt., valamint az Ör. alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- rendkívüli települési támogatás
- egészségügyi települési támogatás
- lakhatást segítő támogatás
- fűtési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
- gyermekétkeztetés

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. határozza meg.

A Gyvt. 2019. július 10. napjától hatályba lépett változása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű jogosultsággal rendelkező jogosultak részére nyújtandó természetbeni támogatást felváltotta a pénzbeli támogatás.

A Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű (6.000.-Ft) pénzbeli támogatást nyújt, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a

fent megjelölt időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A. §-ában foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a **hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága** a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű, 6.500.-Ft pénzbeli támogatást nyújt.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át (41.325.-Ft-ot)
 - aa) a gyermeket egyedülálló szülő gondozza,
 - ab) a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos,
 - ac) nagykorúvá vált gyermek esetében (amennyiben megfelel a Gyvt. 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek),
- b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetekben.

A veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelet szerint a veszélyhelyzet ideje alatt a Gyvt. jövedelmi értékhatárait a Korm. rendeletben foglalt eltérésekkel kellett alkalmazni, visszamenőlegesen, a 2022. május 31. utáni döntéseket is felülvizsgálva.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell állapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege

a) a Gyvt. 19. § (2) bekezdés a) pont aa)–ac) alpontja szerinti esetekben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 180%-át (51.300.-Ft),

b) a Gyvt. 19. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 165%-át (47.025.-Ft)

nem haladja meg, és az igénylő az ellátásra való jogosultság jövedelmi és vagyoni feltételeinek egyébként megfelel.

2022. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 374 (2021-ben 318) fő volt, a 2022. december 31. napján jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 188 fő.

A támogatásra jogosultak köréből **2 fő** fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytattak.

A jelentős csökkenés annak köszönhető, hogy 2022. augusztus 31. napjáig a Covid járvány okán elrendelt veszélyhelyzet fennállása miatt a támogatásokat nem kellett megújítani, felülvizsgálat nélkül éveken át fennállt a jogosultság. A Covid veszélyhelyzet megszűnését követően 2022. szeptember 1. napjától új kérelmeket kellett beadni, melyet sokan nem tettek meg vagy ha benyújtották, nem feleltek meg a jogosultsági feltételeknek.

Elutasításra 20 esetben került sor, melynek egyik oka, hogy az egy főre eső havi jövedelem a kérelmet benyújtó család esetében meghaladta a Gyvt.-ben meghatározott jövedelemhatárt, másik oka, hogy a jogszabályban meghatározott vagyonnal rendelkezett a család, melynek összege túllépte a jogosultsági feltételt. Felülvizsgálat következtében 1 esetben került sor a **jogosultság megszüntetésére.**

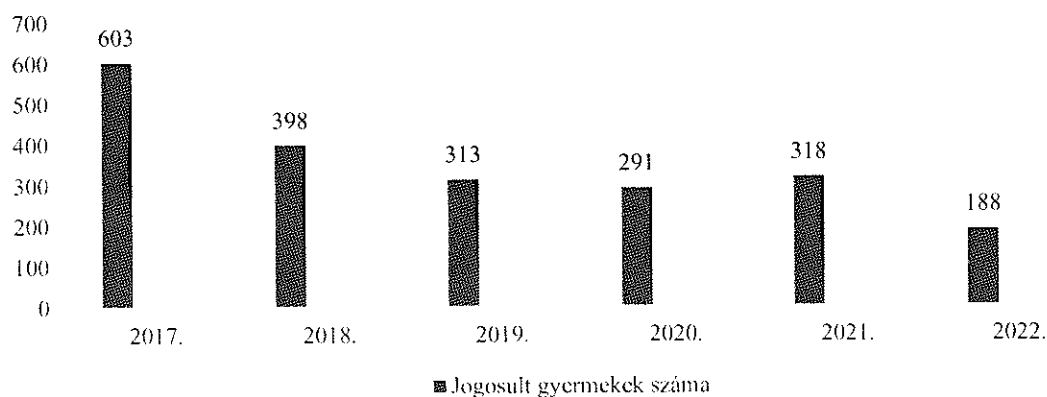
A Gyvt. alapján 2022. augusztus hónapban annak a gyermeknek és fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1. napján fennállt, 2.264.500.-Ft értékben (374 fő), valamint akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2022. november 1. napján fennállt, 1.108.500.-Ft értékben (183 fő) pénzügyi támogatást biztosított a hatóság.

2022. évben pénzügyi támogatásként 3.373.000.-Ft (2021. évben 4.268.500.-Ft) összeg került kiutalásra ezen a jogcímen.

Azok a családok, akik a rendszeres támogatások igénylésére szorultak, megélhetési és anyagi gondokkal küzdöttek, ezt bizonyítja az is, hogy a rendszeres támogatás mellett ezeknek a családoknak kb. 60-70%-a évente több alkalommal nyújtott be rendkívüli települési támogatás iránti kérelmet, tekintettel a család krízishelyzetére, illetve lakhatást segítő támogatás iránti kérelmet a rezsiköltségek csökkentésére.

Hozzávetőlegesen a családok 30%-ában egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli, a szülők 60%-a rendelkezik rendszeres bevétellel (munkabér, nyugellátás vagy TB ellátás). 15% azon családoknak a száma, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, azaz a 28.500.- Ft-ot.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának változása adott év december 31. napján érvényes jogosultságokat figyelembe véve

Forrás: Önkormányzati adat

Az elmúlt évek adatai alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában csökkenés állapítható meg, melynek egyik fő oka, hogy a Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése szerint az ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztésre került a bölcsődei és óvodai intézményekben, a csökkenés a bölcsődés és óvodás korú gyermekeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Másik ok, hogy a minimálbér emelkedésével javult a családok anyagi helyzete, így már nem voltak jogosultak a kedvezményre.

2022. évben a benyújtott kérelmek tekintetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában csökkenés állapítható meg.

2.1.2. Pénzügyi ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, gyámszülők részére)

Pénzügyi ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A 2013. április 1-jétől hatályba lépett változás értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összevonásra került oly módon, hogy a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás – „pénzbeli ellátás” elnevezéssel – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyik, speciális jogosultak számára nyújtható komponensévé vált. A változást követően az ügyfélnek csak egy kérelmet kellett benyújtania és az eljárásban egy döntéshozatalra került sor.

Amennyiben gyámrendeléskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság már fennáll, a járási gyámhivatal a gyámrendelő határozat megküldésével értesíti az illetékes jegyzőt, aki hivatalból felülvizsgálja az érvényben lévő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, mellyel kiszűrhetővé válnak a kedvezményre nem jogosult személyek, valamint ha a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, egyidejűleg vizsgálhatóvá válik a kiegészítő támogatásként nyújtott pénzbeli ellátásra való jogosultság is, amennyiben ezt a családba fogadó gyám kéri.

2022. évben **2 gyámszülő / 3 gyermek** részére állapított meg az Önkormányzat jegyzője támogatást, összesen 376.200.-Ft összegben. A 2021. évben 3 gyámszülő / 5 gyermek részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban. 2022. évben elutasításra nem került sor.

A Gyvt. 20/B.§ (4) bekezdése alapján a gyámhatóság a gyámként kirendelt hozzátartozónak tárgyév augusztus, illetve november hónapban a **pénzbeli támogatás mellett pótlékot folyósít**, melynek összege **2022. évben gyermekenként 8.400.-Ft volt.**

2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

2013. szeptember 1-jétől a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit, amely magába foglalja a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, az alacsony foglalkoztatottság szintjét és az elégtelen lakókörnyezetet.

Fentiek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek vagy nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent felsorolt körülmények közül legalább egy, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a fentiek közül legalább kettő fennáll.

2022. évben **hátrányos helyzet megállapítására 24 gyermek**, míg **halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 17 gyermek** esetében került sor. Elutasítás a 2022. évben nem történt.

2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 13/A. és 13/B. §-ai értelmében a szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosított a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az alábbiak szerint:

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- c) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A Korm. rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés a következőképpen biztosítható:

- a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásával,
- az étel szülő általi elvitelével,
- az étel gyermek lakcímére történő kiszállításával.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2022. évben az alábbiak szerint biztosította:

Szünidő típusa	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek		Étkezés biztosításának módja	Összesen/gyermek
	Hátrányos helyzetű	Halmazottan hátrányos helyzetű		
Tavaszi	21	15	Kiszállítás lakcímre	36
Nyári	17	14	Kiszállítás	31
Őszi (nem volt)	0	0	-	0
Téli	4	4	Kiszállítás lakcímre	8

Forrás: Önkormányzati adat

2.2. Rendkívüli települési támogatás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult, mely érintette a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint a települési önkormányzatok felhatalmazást kaptak, hogy rendeletben szabályozzák a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Fentiek értelmében az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. 134/E. §-ában kapott felhatalmazás alapján 2015. február 28-áig megalkotta az Ör.-t. Az Önkormányzat fő célja elsőként továbbra is az volt, hogy a létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került családoknak, háztartásoknak, személyeknek pénzbeli és természetbeni támogatás formájában települési támogatást nyújtson.

2022. évben kiskorú gyermek részére **rendkívüli települési támogatást** 41 alkalommal összesen 1.160.000.- Ft összegben folyósított az Önkormányzat.

A rendkívüli települési támogatásban (krízistámogatásban) részesülők száma az előző évhez képest növekedett, amelyben szerepet játszott az, hogy az Ör. jelentősen megemelte a támogatások jövedelmi értékhatárait. Amennyiben a gyermek egészségi állapota miatt indokolt a támogatás, úgy a rendszeres települési támogatások körében nyújtott egészségügyi települési támogatásban részesülhetnek.

2.3. Gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat saját költségvetése terhére 2022. évben 721.537.208.-Ft-tal (2021. évben 645.000.000.-Ft-tal) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

2022. évben az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját (főző)konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezető-kidietetikusok felügyelték a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását.

A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról a Bp18 Egyesített Óvoda (a továbbiakban: Óvoda) 5 tagóvodája (Bóbita, Eszterlánc, Pityang, Robogó és a Vándor tagóvoda) kapta a napi 3x-i étkeztést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosította a napi 3x-i étkeztést.

2020. január 1. napjától az összes óvodában a diétás étkeztetést az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltatta.

Az iskolákban 2022. évben (általános és középiskola) 3 szolgáltató – Euresz Étteremüzemeltető Kft. (2022. november 30-tól névváltozás miatt Delirest Magyarország Kft.), az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., továbbá a Kandó Téri Általános Iskola és a Kassa Utcai Általános Iskola tanulói részére a Pannon Menza Kft. biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást. Valamennyi szolgáltató szakorvosi vélemény alapján biztosította a speciális (diétás) étkeztetést igénylő gyermekek étkeztetését.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (a továbbiakban: SOFI) tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosította az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. § (1)-(2) bekezdései rendelkeznek az intézményi gyermekétkeztetés ingyenes, illetve térítési díj 50 %-os normatív kedvezményes biztosításáról.

Az Önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosít. A Térítési díj rendelet határozza meg a támogatás rendjét és feltételeit.

Az összesített étkeztetési adatok alapján 2022-ben 7 589 fő részesült az étkeztetés valamely formájában, ebből összesítve 1790 fő részesült 100%-os és 1463 fő 50 %-os normatív kedvezményben.

Gyermekétkeztetés az intézményekben (2021-2022)

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Bölcsőde	409	457	199	227	-	-
Óvoda	1850	2051	1212	1397	-	-
Iskola	4363	5081	163	166	917	1463
Összesen	6622	7589	1574	1790	917	1463

Forrás: Önkormányzati adat

2.4. Iskolai technikai csomag

A Kormány a köznevelési esélyegyenlőség és a családok támogatása jegyében felmenő rendszerben bevezette az ingyenes tankönyvellátás intézményét és átvállalta a szülők anyagi terhet, amelyet a tankönyvek megvásárlása jelentett volna.

2020 szeptemberétől a köznevelésben és a szakképzésben tanuló diákok részére valamennyi évfolyamon ingyenes a tankönyvellátás.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tartja, hogy megteremtse, lehetőségeihez mérten elősegítse az iskoláskorú gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, csökkentse az iskolakezdés szülőkre nehezedő terheit.

Az állami ingyenes tankönyvtámogatáshoz a megváltozott jogszabályi feltételek következtében az előző évekhez igazodóan a 2022/2023. nevelési tanév vonatkozásában is az Önkormányzat döntése alapján egy taneszköz/technikai csomag került összeállításra a szeptemberi iskolakezdésre. Mintegy 20 millió forintért vásárolt az Önkormányzat technikai csomagokat. Az ingyenes technikacsomagot minden XVIII. kerületi intézménybe járó általános iskolás diák, automatikusan, igénylés nélkül kapta meg. A csomagok füzetek mellett a technika és rajz tantárgyak keretében használatos tanszereket tartalmazták - évfolyamok szerint differenciálva -, többek között ollót, ragasztót, ceruzahegyezőt, radírt, grafitceruzát, vízfestéket, zsírkrétát. Megközelítőleg 7800 gyermeket és a családjaikat érintette a segítség.

2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat a 2000. évtől minden évben csatlakozott a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására ad lehetőséget a pályázat, amelynek finanszírozására **2022. évben is 10 millió Ft** került betervezésre az Önkormányzat költségvetésébe.

A 2022. évben benyújtott „A” típusú (felsőoktatási intézmény hallgatója) pályázatok alapján **40 fő** részére nyújtott támogatást az Önkormányzat. „B” típusú (érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizett fiatal) pályázat nem érkezett.

Az ösztöndíj mértéke rászorultságtól függően személyenként havi 10.000.- és 30.000.- Ft közötti összegben került megállapításra.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program (a továbbiakban: Program) bevezetésével a kerületben élő fiatal családok gyermekvállalását kívánja ösztönözni. A Program keretében nyújtandó **ajándékcsomag költsége évi 7 millió Ft**.

Az ajándékcsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándékcsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A Program a bevezetés óta sikeresen működik. **2022. évben 500 újszülött** (2021. évben 663) kapott ajándékcsomagot.

Önkormányzat által fenntartott intézmények

Bölcsődei nevelés

Az Önkormányzat az Egyesített Bölcsődék Intézménye (a továbbiakban: EBI) – 10 bölcsőde – fenntartásával biztosítja a kerületben a gyermekek napközbeni ellátását. Az Önkormányzat vezetése évről-évre törekszik arra, hogy a gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő nevelése, gondozása érdekében az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújításokat és karbantartásokat hajtson végre.

A Bölcsőde az Eötvös Lóránd Tudományegyetem kisgyermeknevelő hallgatói számára gyakorlati helyként is funkcionál. A gyakorlatra érkező fiatalokat, magas színvonalú elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, tapasztalt kisgyermeknevelők, gyakorlatvezető pedagógusok, tereptanárok fogadják. A gyakorlat során végig követik a kisgyermeknevelői munkakörrel járó feladatokat. Megismerik az ágazathoz kapcsolódó törvényeket, szabályzatokat, dokumentációs feladatokat. A gyakorlat végére fontos, hogy kialakuljon a hallgatóban, hogy a kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség.

Óvodai nevelés

Az Önkormányzat 2020. július 31. napjáig 20 önálló óvodában, valamint a bázisintézményekhez kapcsolt 7 tagóvodában látta el köznevelési alapfeladatát a 3-7 éves korú óvodás gyermekek vonatkozásában.

2020. augusztus 1. napjától a Bp18 Egyesített Óvoda (a továbbiakban: Óvoda) a tagintézményekkel együtt 27 feladatellátási helyen biztosítja hároméves kortól a gyermekek napközbeni ellátását.

Az Önkormányzat Együttműködési Megállapodást kötött a Külső-Pesti Tankerületi Központtal (a továbbiakban: Tankerület), melynek alapján 2021. szeptember 1-jétől határozatlan időtartamra térítésmentesen biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását az Óvodában a Tankerület által fenntartott Budapest XVIII. Kerületi SOFI Intézményben működő utazó gyógypedagógusi hálózat útján.

Az Önkormányzat a Képviselő-testület 54/2020. (II.27.) számú határozata alapján a Fecskefészek-Schwalbennest Oktatási Alapítvánnyal, illetve az 53/2020. (II.27.) számú határozata alapján a Csodálatos Gyermekevilág - Pedagógusok a XVIII. kerület Gyermekéiért Alapítvánnyal kötött Köznevelési szerződést 2020. szeptember 1. napjától 2025. augusztus 31. napjáig terjedő határozott időtartamra a közigazgatási területén élő óvodás korú gyermekek óvodai nevelésben részesítésére, ezzel is biztosítva a kerületi szülők óvodai igényeit.

3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

A Gyvt. által megfogalmazottak szerint a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembevétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A fenti feladatok ellátását Önkormányzatunk intézményei – a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ és intézményei és az EBI 10 tagintézménye – működtetése révén biztosítja.

A gyermekjóléti alapellátás kerületi szintű biztosítása érdekében az Önkormányzat törekszik arra, hogy az egyes intézmények és tagintézményei földrajzi elhelyezkedésük következtében lefedjék a kerület teljes területét.

A Térítési díj rendelet határozza meg az egyes szolgáltatások térítési díjait, a kapcsolódó támogatás rendjét és feltételeit.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi, lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszagondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata egyrészt a kerületben élő gyermekeket érintő jóléti szolgáltatások szervezése, a gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, másrészt a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és a kialakult veszélyeztetettség kezelése.

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a kerületben 2022. évben is a **Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ** (a továbbiakban: Intézmény) látta el, egy intézményegységként fogva össze az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti alapellátásokat.

Az Intézmény tagintézményei:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Prevenációs Csoport,
- Gyermekek Átmeneti Otthona,
- Családok Átmeneti Otthona.

2022 novemberétől került bevezetésre a **mentálhigiénés csoport**, székhelyük a Prevenációs csoportban található. November-december hónapban feltérképezésre kerültek az alábbiak: felnőttpszichológus, a gyermekpszichológusok, valamint a szülőkonzultációt és családterápiát végző kollégák ügyfélforgalma, terheltsége. Bevezetésre került egy szolgáltatáskérő lap, mely

által a szolgáltatás biztosítása a csoportvezetőhöz való beérkezés után valósul meg. Személyi változások, új kollégák/ szakemberek felvétele jellemezte a mentálhigiénés csoport megalakulását.

3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás

Személyi feltételek

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám 87,5 fő, melyből 5 státusz technikai-ügyviteli. Ennek következtében 2022. december 31-én közalkalmazotti jogviszonnyal 63 fő volt alkalmazásban, melyből 3 fő tartósan távol (fizetés nélküli szabadság). Az intézményi dolgozók leterheltsége ebben az évben is jellemző volt.

Részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben történt:

- jelzőrendszeri felelős (1 fő)
- családsegítő (1 fő)
- pszichológus (1 fő)

2022. évben a személyi állományban intézményvezető és szakmai vezető váltás, illetve egyéb személyi változás is történt. 21 főnek szűnt meg a munkaviszonya, jellemzően közös megegyezéssel. Az üres és megüresedett státuszok betöltésére 14 fő került felvételre.

Kiemelendő, hogy a **Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálatban** 5 fő adta be felmondását, így ellehetetlenült az intézményegység működtetése. Ennek, valamint a megnövekedett rezsiköltségek okán a szolgálatban megmaradt 4 fő dolgozó **2022. október 15-től áthelyezésre került a Pestszentlőrinci Szolgálathoz. A Pestszentimrei intézményegység épülete lezárásra került.**

Szakmai feladatot ellátók képzése

A dolgozók eleget tettek a képzési kötelezettségüknek, így biztosítva a jogszabályi előírásoknak való megfelelést, valamint a szélesebb szolgáltatási struktúra biztosítását. A 2022. évben meghirdetett képzések többsége online formában került megtartásra. A diplomamentő programnak köszönhetően több dolgozó oklevelet vett át, így a képesítési követelményeknek való megfelelési arány növekedett.

Dolgozók béren kívüli személyi juttatásai

A dolgozók a rendszeres havi bérükön felül az alábbi juttatásokban részesültek 2022-ben:

- Utazási támogatás (helyi és helyközi)
- Fenntartói döntéssel alapuló kereset kiegészítés
- Bruttó 200.000.- Ft cafetéria
- Munkaruha juttatás
- bankszámla vezetési díj hozzájárulás
- dolgozói rezsitámogatás

Dolgozók életkor, nem, családi állapot szerinti megoszlása

Az életkor tekintetében jelentősebb változás nem történt, továbbra is „fiatalosnak” mondható a szakmai team.

A nemek arányát tekintve továbbra is felülreprezentált a női dolgozók aránya. A dolgozók családi állapotának tekintetében lényeges változás nem történt. A megoszlást tekintve első helyen továbbra is a házasságban élők állnak, őket követik az egyedülállók és végezetül az élettársi kapcsolatban élők.

Tárgyi feltételek – műszaki állapot

Az Intézmény az Alapító okiratban foglalt feladatait, szolgáltatásait az alábbi épületekben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (2022. 10. 25-től lezárva fenti okok miatt)	1188 Budapest, Vezér utca 52.
Prevenációs Csoport/Mentálhigiénés Csoport	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Gyermekek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A fenti címeken található ingatlanokat az Intézmény térítésmentesen használja.

A korábbi évekhez hasonlóan közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2022. évben. Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, valamint a kötelezően előírt tisztasági festések.

A Családok Átmeneti Otthona tekintetében a kerítésre takarópanelek kerültek felhelyezésre.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2021. novemberétől az épület fogadóterének és folyosójának felújítási és festési munkálatai megvalósultak, melyek 2022. év elején befejeződtek.

Az intézményegységek eszközellátottsága, tárgyi felszereltsége megfelel a működés feltételeinek, bár a napi adminisztrációs feladataik ellátásához szükséges egyes számítógépek (laptop) karbantartásra, felújításra szorulnak (állapotromlásból adódó problémák miatt), illetve az internet és hálózati nyomtatók elérésével kapcsolatos problémák a munkavégzést nehezítették.

Gazdálkodás

Az Intézmény működtetésével kapcsolatos költségeket a tárgyévre vonatkozó önkormányzati rendeletben jóváhagyott költségvetés biztosítja.

Az Intézmény **elfogadott és jóváhagyott költségvetése** 484.479.318.- Ft volt (2021. évben: 401.630.000.- Ft).

Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 29.645.091.-Ft.

Az Intézmény saját bevétele körében jelenik meg az átmeneti gondozást biztosító szervezeti egységekben történő elhelyezés során fizetendő személyi térítési díj, melyek az alábbiak szerint alakultak:

Bevétel átmeneti gondozás

Telephely	Térítési díjból származó bevétel 2021. év/Ft	Térítési díjból származó bevétel 2022. év/Ft
Gyermekek Átmeneti Otthona	1.022.926	1.120.310
Családok Átmeneti Otthona	208.754	377.800
Összesen	1.231.680	1.498.110

Forrás: Csibész – Intézményi adat

Ellenőrzések

2022. július 01. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatal Népegészségügyi Osztály tartott ellenőrzést a Nyári napközis tábort érintően a „Tanuló ifjúság táboroztatásának közegészségügyi ellenőrzése” tárgyában. Az ellenőrzést lefolytató szerv az ellenőrzés során jogsértést nem tapasztalt.

3.1.2. Szakmai tevékenység

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magában:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás (Szt. 64. § (1) bekezdése).

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését (Gyvt. 39. § (1) bekezdése, 40. §-a, 40/A. §-a).

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják:

Intézményegység megnevezése	Ellátási terület / Biztosított szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás - gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- 1181, 1183, 1184, 1185, 1186 irányítószámú ellátási terület

	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás - kerületi szintű, kerületi körzeti számtól független ügyek kizárólag felnőtteket érintő <ul style="list-style-type: none"> - gondnoksági - lakcím fiktíváltatási - álláskeresési, munkavállalási tanácsadás, - hátralékkezelés/adósságkezeléssel érintett ügyek
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> - 1188, 1182, 1185 irányítószámú ellátási terület - gyermekjóléti szolgáltatás

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet látja el.

A Központ személyi állománya: 8 esetmenedzser, 1 adminisztrátor, 1 asszisztens, 1 tanácsadó, 1 gazdasági ügyintéző, 1 intézményvezető helyettes-tanácsadó.

A gyámhivatal a Család- és Gyermekjóléti Központtal, konkrétan az esetmenedzserekkel áll kapcsolatban. A hatósági eljárások tekintetében mindig a család és gyermekjóléti központot keresi meg, aki az eljárásba bevonhatja a család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését leszámítva – a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere teszi meg.

Az esetmenedzserek tevékenységüket az egész kerületben látták el, területi felosztás szerint. A hatósági beavatkozást követően az esetmenedzserek komplex szakmai tevékenységet láttak el a gyermek veszélyeztetésének megszüntetése érdekében.

Feladatuk:

- a gyermek/család helyzetének javításához szükséges szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása;
- a szolgáltatás igénybevételének, illetve eredményességének nyomon követése;
- az igénybevétel, az előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése;
- a rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás;
- az esethez kapcsolódó kötelező adminisztráció, dokumentációs feladatok ellátása.

A Család- és Gyermekjóléti Központba kerülő ügyekben olyan sokproblémás, komplex ellátást és rálátást igénylő, súlyos problémákkal küzdő családok érintettek, melyek esetvitele szellemileg és lelkiileg is megterhelő, ezért az esetmenedzserek munkájában a leterheltség nem csak számszakilag mérendő, hanem az esetek minőségi jellemzőiben.

Folyamatos belső szakmai fejlesztés történt a havi rendszerességgel megrendezésre kerülő team-megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken.

Rendszeresen részt vettek szakmaközi találkozók, fórumok, megbeszéléseken.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének (MACSGYOE) Módszertani hálózata 2017 májusától fővárosi szinten is szerveződik, havi rendszerességgel megrendezésre kerülő szakmai fórumain rendszeresen részt vettek a beszámolósi időszakban is. E szakmai fórum célja volt, hogy a szakértők és a területen dolgozók között egy kölcsönös, egymást tájékoztató, nyílt együttműködés alakuljon ki, ezzel segítve az országos módszertan és a jogalkotók munkáját.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A gondozott családok száma **2022-ben 577** (2021-ben 549) volt, mely gondozási folyamat **836 főt érintett** (2021-ben 800). Ez az esetszám tartalmazza az időközben irattárba helyezett, lezárt, más kerületbe vagy Szolgálatoknak átadott gondozásokat, esetleg egyszeri ügyintézésrel lezárható eseteket is.

A veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 2022. évben 388 fő.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma tárgyév december 31-én 209 fő, a családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek 272. Az előző évhez képest nagyságrendileg hasonló.

Veszélyeztetett kiskorúak számának alakulása a kiváltó okok figyelembevételével

Okok		Érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint		Veszélyeztetettség okai (halmozott adat)		
		2021. év	2022. év	2021. év	2022. év	
Környezeti főcsoport összesen		313	285	384	365	
Ebből	nevelési probléma	47	34	54	51	
	család életvitele	27	37	31	44	
	családi konfliktus	108	110	120	126	
	elégtelen lakáskörülmények	36	28	43	29	
	gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	27	39	35	41
		lelki	6	4	13	22
	gyermek elhanyagolása	szexuális	5	4	5	4
		fizikai	32	21	39	33
	lelki	2	4	9	8	
egyéb	23	4	35	7		
Magatartási főcsoport összesen		76	77	94	87	
Ebből	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	18	15	23	18	
	tankötelezettség elmulasztása	31	37	33	40	
	egyéb	27	25	38	29	
Egészségi főcsoport összesen		1	9	11	21	
Anyagi főcsoport összesen		0	0	0	5	

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A gyermekek veszélyeztetésének vezető oka, mely a legtöbb gyermeket érinti a környezeti tényezőkben keresendő, melyek szorosan összefüggenek egymással. A gyermeknevelési problémák gyakori kiváltói a szülők egymás közti konfliktusainak. A diszfunkcionálisan

működő családok, a nem megfelelő gyermeknevelési módszerek, melyek a gyermek korához, értelmi fejlődési szintjéhez nem igazodnak, gyakran eredményezik a szülők és gyermekük közti konfliktusokat.

Továbbra is nagy problémát jelentettek azok az esetek, amikor a szülők rossz kapcsolata, egymás közötti harca válás előtt, alatt vagy után veszélyeztetik a gyermek egészséges fejlődését, zavart okozva a gyermek mindennapi életében.

A gyermekek magatartási problémái a gyermekintézményekben, oktatási intézményekben való beilleszkedési nehézségekben, tankötelezettség elmulasztásában realizálódnak. Nem vezető okként, de számottevő gyermeket érint akárcsak az előző évben.

Jogerős hatósági határozattal érintett gyermekek száma

2022. évben a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek számában emelkedő tendencia tapasztalható, ahogyan az alábbi táblázat is mutatja.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma

Hatósági intézkedés típusa	Érintett kiskorúak száma	
	2021. évben	2022. évben
Védelembe vétel	261	295
Ideiglenes hatályú elhelyezés	28	39
Nevelésbe vétel	128	112
Utógondozás	11	10
Összesen	428	456

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A védelembe vétel és ideiglenes hatályú elhelyezés intézkedések voltak azok, melyeknek száma a tavalyi évhez képest növekedést mutat. Az ideiglenes hatályú elhelyezés okai jellemzően szülői felügyelet hiánya, szülő elhanyagoló, veszélyeztető magatartása voltak.

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó főbb tevékenységek száma:

Tevékenység:	2021. év	2022. év
szociális segítő tevékenység	1908	2092
esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	69	58
egyéni gondozási-nevelési terv készítése	307	347
első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	112	235
védelembe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	133	149
nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	32	29
elhelyezési értekezleten, tárgyaláson való részvétel	21	14
családlátogatás	825	759
környezettanulmány készítése	107	88
egyéb (szervezési, kontrolláló feladat, adminisztráció)	3762	3996

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A fenti táblázat adatai alapján 2022. évben 7.767 (2021. évben 7.276) alkalommal történt a segítőtevékenység valamilyen formája.

Kórházi szociális munka

Tanácsadói munkakörben dolgozó, az intézmény kórházi szociális munkása aktívan bekapcsolódott a családgondozási folyamatokba, a prevenciós programokba, illetve a szakmaközi kapcsolatok erősítésének folyamatába.

Elsősorban a mentális, pszichés problémák, a gyermeknevelési problémák köré csoportosultak a hozzá érkezett jelzések, melyekben igyekezett segíteni a kollégákat és az ügyfeleket.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemezte mind a családokkal, mind a családgondozókkal és a szakemberekkel, melyet az általa kialakított rend szerint megfelelően adminisztrált.

Szakmaközi kapcsolatainak révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés volt tapasztalható.

Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadásra 2022. évben 150 alkalommal került sor (2021-ben 187).

A megkeresések zöme gyermektartásdíj, szülői felügyeleti jog és kapcsolattartás rendezése miatt történt. Az előző évhez képest csökkent a jogi tanácsadást igénybe vevők száma.

Egyes esetekben egyszeri alkalommal került sor tanácsadásra, de azon esetekben, melyeknél iratkészítésben is történt jogi segítségnyújtás, legalább két alkalommal volt személyes találkozás. Egyes családok esetében, jogi rendezést igénylő ügyek számától és jellegétől függően akár többször is került sor tanácsadásra, iratkészítésre. Egy-egy tanácsadás esetén a probléma jellegétől függően akár több ügytípus is megjelent (pl. házasság felbontása, szülői felügyeleti jog, kapcsolattartás, gyermektartásdíj).

Jogi segítségnyújtás keretében 43 esetben került sor iratkészítésre, ez a szám az előző évhez képest (2021-ben 65) csökkent.

Iratbetekintés iránti kérelmet 18 alkalommal terjesztettek elő a Központban. (2021-ben 24).

Esetkonferenciára 6 alkalommal kapott meghívást jogász kolléga, jelenlétével segítve a szakmai munkát.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak:

Készenléti szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2006 óta biztosítja speciális szolgáltatásként a készenléti szolgálatot a kerületben élő családok és a szakemberek számára. Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást kaphasson szakmai tanácsadás formájában, az Intézmény nyitvatartási idején túl is. A Család- és Gyermekjóléti Központ, a Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai (esetmenedzserek, családsegítők és tanácsadók) előre meghatározott beosztás alapján, 2022-ben is heti váltásban biztosították a folyamatos elérhetőséget, a hívásokról nyilvántartást vezettek. Készenléti szolgálat ellátásért külön díjazás járt.

A Hívásfelvételi adatlapok alapján **2022-ben 62 alkalommal** érkezett hívás a készenléti telefonra, ez valamelyest kevesebb, mint az előző évben (2021-ben 74) volt. A beérkező hívások zöme jellemzően általános információkéréssel volt kapcsolatos, a hívók az intézményben igénybe vehető szolgáltatásokról (pl. ingyenes jogi tanácsadás) érdeklődtek. Emellett jellemző volt a kapcsolattartásokkal összefüggő probléma jelzések száma, a korábbi éveknek megfelelően.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhasson egymással. Erre bírósági vagy gyámhivatali határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

A szakmai program alapján kapcsolattartásra szombati napokon (9.00-13.00 óra között) és hétköznap (hétfő és szerda 14.00-17.00 óra között) van lehetőség. Emellett a Gyermek Átmeneti Otthona is megjelenik, mint helyszín, de csak azokban az esetekben, ahol a bíróság vagy a Gyámügyi Osztály az átadás-átvétel helyszínéül jelöli meg az intézményt. A szombati kapcsolattartások a Prevenció Csoport épületében zajlanak, a szolgáltatás tárgyi feltételei leginkább ott adóttak.

Év	Megvalósult alkalomszám	Családszám
2021.	115	11
2022.	93	6

Forrás: Intézményi adat- Csibész

Tanácsadói tevékenység

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak a **pszichológiai-, jogi tanácsadás**, valamint a **mediáció, családkonzultáció és a hátralékkézelési tanácsadás**.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma		Alkalmak száma	
	2021. év	2022. év	2021. év	2022. év
pszichológiai tanácsadás	170	241	1.215	1.141
jogi tanácsadás	254	227	736	903
mediáció	34	33	48	49
családkonzultáció	42	58	203	70

Forrás: Intézményi adat - Csibész

A speciális szolgáltatásokon belül a jogi és pszichológiai tanácsadás megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadást igénybe vevők száma csökkent ugyan, azonban a megvalósult alkalmak száma emelkedett, melynek oka az lehet, hogy a jogász-tanácsadókat felkeresők problémái összetettebbek, nem oldhatók meg egyetlen találkozás alkalmával.

A mediáció egy olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

Az Intézmény 2 fő családkonzultánst foglalkoztatott. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerei (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció számaival kapcsolatos emelkedés jelzi, hogy olyan jellegű szolgáltatási elemről van szó, mely nagyban megkönnyíti és hatékonyan kiegészíti a családsegítők és esetmenedzserek munkáját.

A nyújtott szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézménynek minősül, amennyiben az járásszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, melyek csak és kizárólag hatáskörébe tartoznak.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

Jelen fejezetben a két Szolgálat tevékenysége az azonosság miatt együttesen kerül tárgyalásra, a szignifikáns eltérések megjelölésével.

Szolgálatoknál megjelent személyek száma

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munka elsődlegesen **együtműködési megállapodás** alapján történik. A szolgáltatást igénybe vevővel együtműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ilyen megállapodás megkötésére **a 2022. évben 1.278**, míg 2021. évben 1.361 személyt érintően került sor.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együtműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal.

Tanácsadottak azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együtműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe a szolgáltatásaikat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy az együtműködési megállapodás alapján történő igénybevételek a pestszentlőrinci szolgálat esetében növekedtek, a pestszentimrei szolgálat esetében pedig csökkentek. Az egyszeri ügyintézés keretében mindkét szolgálatnál csökkenés tapasztalható.

Igénybevétel módja/fő (Halmazott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2021. év	2022. év	2021. év	2022. év
együtműködési megállapodás alapján	871 fő (537 család)	941 fő (548 család)	490 fő (177 család)	337 fő (128 család)
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	368 fő (217 család)	319 fő (215 család)	182 fő (85 család)	272 fő (84 család)

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Együtműködési megállapodás keretében a szolgáltatást igénybe vevők:

Gazdasági aktivitás alapján

Gazdasági aktivitás	Összehasonlított évek számszerűsítve és százalékos arányaiban			
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Foglalkoztatott	203 fő - 24%	288 fő - 30%	197 fő - 40%	126 fő - 39%
Munkanélküli	20 fő - 2,3%	27 fő - 2,8 %	11 fő - 2,2%	8 fő - 2,3 %
Inaktív	396 fő - 46 %	354 fő - 37%	119 fő - 24 %	69 fő - 20%
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	252 fő - 29%	272 fő - 28%	163 fő - 33%	134 fő - 39%

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Gazdasági aktivitás alapján **414 fő foglalkoztatott** (2021-ben 400 fő) volt, azaz megjelentek a munkaerőpiacon, míg **inaktív 423 fő** (2021-ben 515 fő), melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb tanulói jogviszonyban álló eltartottak is, **406 fő** volt a **0-14 év közötti gyermekek száma** (2021-ben 415). **Munkanélküli 35 fő** (2021-ben 31 fő) volt.

Az ellátottak foglalkoztatottságára elmondható, hogy a legtöbb esetben bár rendelkeznek bejelentett, illetve nem bejelentett, alkalmi munkaviszonnyal, ez nem jelent minden esetben biztos munkajövedelmet, határozott vagy határozatlan idejű munkaszerződést, továbbá rendkívül jellemző a gyors munkahely váltás, időszakos munkanélküliség.

Az eltartott 14 évesnél fiatalabb gyermekek, mint szolgáltatást igénybe vevők száma nagyon magas, amely továbbra is azzal áll összefüggésben, hogy az esetek leginkább és elsősorban gyermekekkel, illetve gyermekvédelmi problémával érintett ügykörben indulnak a szolgálatoknál.

A két évi statisztika adatait összehasonlítva látható, hogy bár 2022-ben több ellátott személy fordult meg a pestszentlőrinci szolgálatnál, mint tavaly, viszont a pestszentimrei szolgálatnál kevesebb az ellátott személy, de ennek ellenére a gazdasági aktivitás mutatói 2021-hez képest arányaiban nem sokat változtak.

Iskolai végzettség alapján

Iskola végzettség	Összehasonlított évek számszerűsítve és százalékos arányaiban			
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb	332 fő - 38%	353 fő- 37%	193 fő- 39%	152 fő- 45%
Általános iskola 8 osztálya	307fő - 35%	329 fő- 34%	108 fő- 22%	71 fő- 21%
Befejezett szakmunkás képző iskola szakiskola	58 fő - 6%	63 fő- 6%	44 fő- 9%	23 fő- 7%
Befejezett szakközépiskola	85 fő - 9%	88 fő- 9%	42 fő- 9%	23 fő- 7%
Befejezett gimnázium	22 fő -2,5%	35 fő- 3%	30 fő-6%	22 fő- 6,5%
Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	28 fő - 3%	28 fő- 2,9%	24 fő- 5%	22 fő- 6,5%
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	39 fő - 4%	45 fő- 4,7%	49 fő- 10%	24 fő- 7%
Összesen	871 fő	941 fő	490 fő	337 fő

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Legmagasabb iskolai végzettség tekintetében a szolgáltatásokat igénybe vevők jellemzően legfeljebb befejezett nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkeztek **400** fő (2021-ben 415 fő), befejezett szakmunkásképzővel pedig **86** fő (2022-ben 102 fő). Még mindig legmagasabb számban a 8 osztálynál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők kerülnek kapcsolatba a Szolgálatokkal. Továbbra sem meghatározó a magasan kvalifikált igénybe vevők megjelenése, összesen **69** fő rendelkezett felsőfokú iskolai végzettséggel (2021-ben 88 fő).

Családi összetétel alapján

Családi összetétel szempontjából a Pestszentlőrinci Szolgálatnál 2022-ben az előző évhez hasonlóan azon családok kerültek látókörbe, amelyekben 1-2 gyermeket (eltartott fiatal felnőtt) egy szülő nevel, aki a családfenntartó, és a család működtetője is egyben. Érthető szociális és társadalmi okokból, ezek a háztartások válnak leginkább kiszolgáltatott helyzetbe. Változatlanul magas továbbá azon családok aránya is, amelyekben mindkét szülő jelen van és 1 vagy 2 gyermeket nevelnek. A tapasztalatok alapján ezekben a családokban, bár élettársi vagy szülői minőségben két fő a fenntartó, azonban jellemzően egyik vagy másik fél valamely okból elveszíti családfenntartó szerepét, illetve szülői kompetenciáját, így hasonló válsághelyzetbe kerül, mint az egyszülővel rendelkező háztartás.

A Pestszentimrei Szolgálatnál legtöbbször a házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőtt) kategóriában vették igénybe a szolgálat segítségét,

összesen 54 család, ami 42 %-ot jelent, a második leggyakoribb összetétel az egy szülő, törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel), ami 38 családot érintett, ez 29 %-nak felel meg, a harmadik leggyakoribb kategória, amibe a családok tartoznak az a házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel), ez 16 családot jelent, ami 12,5%.

Probléma típusa alapján

A **probléma típusát** tekintve két szempontból érdemes vizsgálni a mutatókat, az egyik az elsődlegesen hozott probléma, a másik pedig a halmozott probléma.

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma eltérően alakult az **elsődleges (hozott) probléma** szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgáltatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek voltak, így összességében az alábbi nagyobb csoportok alakíthatók ki:

- 1) elhanyagolás
- 2) gyermeknevelési probléma,
- 3) életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok,
- 4) gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar,
- 5) anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos,
- 6) egészségügyi probléma,
- 7) családon belüli bántalmazás.

Családok száma elsődleges probléma típusok szerint/ Problémák halmozott száma szerint

A probléma típusa	Család- és Gyermejkölési Szolgálat				Pestszentimrei Család- és Gyermejkölési Szolgálat			
	2021.		2022. év		2021. év		2022. év	
	családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	38	94	39	95	3	33	0	16
Családi- kapcsolati konfliktus	61	111	72	108	53	83	41	57
Családon belüli bántalmazás	36	36	38	41	6	25	9	24
Elhanyagolás	41	70	26	64	5	32	4	16
Elhanyagolás: oktatási, nevelési	0	60	0	37	1	21	1	10
Elhanyagolás: felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	0	29	0	13	1	19	0	7
Gyermeknevelési	224	275	214	255	53	99	27	56
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	35	66	35	59	2	25	8	17
Magatartászavar, teljesítményzavar	5	20	4	11	5	36	5	18
Fogyatékoság, retardáció	0	8	1	10	1	10	0	1
Lelki- mentális, pszichiátriai betegség	10	30	16	52	10	32	10	12
Szenvedélybetegség	4	12	4	21	4	8	0	0

Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	51	72	57	74	4	17	4	9
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	11	1	7	0	1	0	0
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	13	54	19	70	11	26	5	5
Ügyintézésrel kapcsolatos	2	18	2	21	0	6	0	1
Információkérésrel kapcsolatos	4	47	4	52	13	47	2	26
Egyéb	11	111	16	105	7	40	13	30
Összesen	537	1035	548	1095	177	520	128	288

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A Szolgálatoknál a legnagyobb esetszámban elsődleges problémaként a **gyermeknevelési problémák** jelentek meg. Az előző évek adatai alapján elmondható, hogy folyamatosan azon családok száma a legmagasabb, akik e problémátípus miatt kerültek kapcsolatba a gyermekjóléti szolgáltatással. Bár előző évhez viszonyítva csökkent a Szolgálatoknál ezen esetek száma, de még mindig a vezető problémátípust jelenti. **2022-ben 241** (2021-ben 277) **családdal** kerültek kapcsolatba annak érdekében, hogy segíthessék a megfelelő gyermeknevelési minták kialakítását.

Sok esetben fordult elő, hogy a kliens által megfogalmazott probléma feltárásakor derült ki, hogy más, gyakran több elakadás, nehézség van az ügyfél életében, amely megoldásra vár.

A másik nagy kiemelkedő elsődleges problémátípus, melynek száma az előző évhez viszonyítva stagnál, de továbbra is magas vezetőszámot mutat, **a családi-kapcsolati konfliktus. 2022-ben 113 családnál jelent meg ez problémaként** (2021-ben 114).

A családi konfliktusok háttérében gyakran a gyermek, vagy a szülő mentális problémája, a család diszfunkcionális működése húzódott meg. A családi-kapcsolati konfliktusoknál a szülők részéről ritkán tapasztalták az egyéni felelősségvállalást, vagy az erre vonatkozó legkisebb törekvést, sokkal inkább a háritás és mások hibáztatása jellemezte a segített szülőket.

Jelentős volt azon esetek száma, amikor a szülők közötti konfliktus következtében került sor alap, vagy hatósági eljárásra, azonban a szülők csatározása, újabb és újabb benyújtott fellebbezése, ismételten elindított hatósági eljárás kezdeményezése következtében egy évnél hosszabb időtartamként futott aktív ügyként.

Halmozott problémaként is a fent említett két problémátípus jelent meg legnagyobb esetszámban.

Az anyagi problémák esetében célirányos, hiányosságok pótlására irányuló segítségnyújtás történt. A Szolgálat családsegítői minden esetben igyekeztek tájékoztatást nyújtani a szociálisan rászoruló személyek számára a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási és egyéb ellátások igénylése esetén, továbbá a helyben igénybe vehető egyéb ellátások és szolgáltatások köréről, feltételeiről és az igénybevételéről. A családsegítők közreműködtek az élelmiszeradomány osztásában. Ezek mind gyors és kézzel fogható segítséget jelentettek a családok számára.

A **családon belüli bántalmazás** az egyik olyan problémakör, melynek feldolgozása a leghosszabb időt veszi igénybe. Tavalyi évhez képest a Szolgálatoknál nőtt az ezen probléma miatti megkeresések száma. **Bántalmazás elsődleges problémaként 2022-ben 47 család esetében jelent meg** (2021-ben 42 család).

A Pestszentimrei Szolgálat vonatkozásában megfigyelhető, hogy a számadatok szinte minden kategóriában csökkentek, ennek oka lehet az esetszámok csökkenése, mely a Szolgálatnál fennálló létszámhiányra vezethető vissza.

Szakmai tevékenység a Szolgálatoknál

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében elsősorban önkéntes együttműködésben nyújtott alapellátás került felajánlásra a családoknak. Azokban az esetekben, amikor alapellátásban történő segítségtől eredmény nem volt várható, illetve a gyermekvédelmi probléma megszüntetésében a szülő nem kívánt együttműködni, hatósági intézkedés kezdeményezésére került sor a Központ bevonásával.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározták a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát.

Tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenysége halmozott száma			
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Információnyújtás	3002	3053	2993	2293
Segítő beszélgetés	2915	2815	1521	1366
Tanácsadás	490	586	312	204
Ügyintézéshez segítségnyújtás	260	396	155	95
Konfliktuskezelés	480	440	378	220
Kríziskezelés	82	116	45	9
Közvetítés ellátásokhoz, pénzbeli és természetbeni	196	205	18	16
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	130	279	191	140
Közvetítés a központhoz	911	890	355	255
Esetkonferencia	50	49	35	27
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	302	325	41	30
Családlátogatás	2490	2580	1183	656
Adományközvetítés	288	321	221	150

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A szakmai feladatok közül továbbra is - nem csak az előző évhez, de az elmúlt évekhez képest is - a segítő beszélgetés, a családlátogatás és az információnyújtás száma a legmagasabb.

Segítő beszélgetésre 2022-ben 4.181 (2021-ben 4.436), családlátogatásra 3.236 (2021-ben 3.673), információnyújtásra 5.346 (2021-ben 5.995) alkalommal került sor.

2022-ben a Pestszentimrei Szolgálat vonatkozásában az összes szakmai tevékenység száma csökkent az előző évhez képest, ennek oka, hogy az igénybe vevők száma is csökkent.

A gyermekkel és családjával végzett szociális munka rendszerszemléletű megközelítése, a gyermek problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására összetett, így akár egy időben történő több fajta szakmai tevékenység biztosítására lehet szükség.

Azokban az esetekben, amikor a probléma megoldásához más szolgáltatás igénybevételére volt szükség, további szakemberek megkeresése is megtörtént. Fontos a természetes támaszrendszerek igénybevétele is, így szükség esetén bevonták és igénybe vették a szűkebb és tágabb család segítségét is.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az észlelő és jelzőrendszer a későbbiekben kerül részletes kifejtésre.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, amelyek a gyermek vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- **környezeti okok:** ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma stb.,
- **magatartási okok:** melyek az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szennvedélybetegségéből adódnak,
- **egészségügyi okok:** ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához,
- **anyagi okok:** amikor is a veszélyeztettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik.

2022. évben **420 veszélyeztetett kiskorút** (290 háztartás) tartottak nyilván (2021. évben 428 kiskorú) a Szolgálatok, melyből 241 kiskorú a pestszentlőrinci területen, 179 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztettségben.

Okok - Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat				Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat			
	2021.		2022. év		2021. év		2022. év	
	Gyermekek száma veszélyeztetet tség fő oka szerint	Veszélyezte ttség okainak halmazott száma	Gyermekek száma veszélyezte ttség fő oka szerint	Veszélyezte ttség okainak halmazott száma	Gyermekek száma veszélyezte ttség fő oka szerint	Veszélyezte ttség okainak halmazott száma	Gyermekek száma veszélyezte ttség fő oka szerint	Veszélyezte ttség okainak halmazott száma
Környezeti	187	227	179	237	152	175	137	157
Magatartási	55	61	59	73	27	34	28	39
Egészségi	2	3	3	11	3	5	13	18
Anyagi	0	0	0	4	2	2	1	1
Összesen	244		241		184		179	

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A **környezeti főcsoport** mutató bizonyult a legmagasabbnak, melyen belül a nevelési probléma, a családi konfliktusok és a gyermek családon belüli bántalmazása a legmagasabb veszélyeztetettségi ok. Ezen ok miatt legmagasabb az érintett gyermekek száma.

A **magatartási főcsoporton** belül, továbbra is a gyermekintézménybe való beilleszkedési

nehézség és tankötelezettség elmulasztása állt leginkább a veszélyeztetettség mögött. Az **egészségi főcsoporton** belül, a gyermekek nagy része a magatartási vagy tanulási zavar miatt állt a gondozásukban.

Összességében megállapítható, hogy a veszélyeztetettség okai arányában nem változtak az elmúlt évhez képest. Mivel minden évben a környezeti főcsoport a legmagasabb kategória, ebből adódóan levonható az a következtetés, hogy a gyermekek közvetlen környezetében, családjában kialakuló problémák miatt kerül egy gyermek a Szolgálatok látókörébe.

Bántalmazott és elhanyagolt kiskorúakra vonatkozó adatok

Évről évre több olyan kiskorúval és családjával kerülnek kapcsolatba a Szolgálatok, akiket valamely bántalmazás, vagy elhanyagolás miatt kell hosszabban gondozásban részesíteni.

Bántalmazás, elhanyagolás	Szakmai tevékenysége halmozott száma			
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Családon belül bántalmazott kiskorúak száma (fizikai, lelki, szexuális)	45	38 (25 fizikai)	38 (32 fizika, 3 lelki, 3 szexuális)	30
Családon kívül bántalmazott kiskorúak száma	5	2	n.a.	0
Elhanyagolt kiskorúak száma (fizikai, lelki)	45	31	n.a.	17
Összesen	95	71	38	47

Forrás: Csibész - Intézményi adat

A bántalmazásokkal kapcsolatban való tapasztalások, hogy többségében a szülők nevelési eszközként használták, fegyelmezés céljából a gyermekkel szemben a verést/ütést, melyről gyakran az iskola is tudomást szerzett és jelzési kötelezettségének eleget téve továbbította tájékoztatását. Sok esetben a szülő, bár törődik a gyermekkel a maga módján, de pl. nagyon nehéz életfeltételek között él a család, és a megélhetés gondjai kötik le a szülő erejét, különösen, ha sok gyermek van a családban. Több esetben a szülő maga is alul szocializált, azaz nem ismeri, nem volt módja elsajátítani azokat az együttélési normákat, melyeket a többségi társadalom természetesnek vesz, és természetesként vár el mindenkitől. Előfordult, hogy olyan értékrendet követ a család, mely a többség számára idegen pl. roma családok kulturális hagyományai szerint 14. életévtől már nem az iskolai előmenetel a fontos, illetve a fő szempont, hanem a párválasztás vagy a szülők munkájába való besegítés.

Ezen gyermekek, és sok esetben a szülők is nehezen követik a szabályokat, gyakran impulzívok, a vélt vagy valós sérelmeket azonnal megtorolják, társaikat megfélemlítik, gyakran keverednek verekezésbe.

A pestszentlőrinci Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a felnőtteket érintő eseteket:

- gondnoksági ügyeket,
- lakcím fiktívtatással kapcsolatos eseteket,
- álláskeresési, munkavállalási tanácsadást,
- hátralékkezeléssel, adósságkezeléssel érintett ügyeket.

Hátralékkézelés/adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás iránt érdeklődők a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfélfogadási idejében beérkezett önkéntes ügyfelek.

2022. évben az adósságkezelési szolgáltatásban jóval kevesebben vettek részt ténylegesen, mint ahányan érdeklődtek. Az együttműködés alatt folyamatosan követték az ügyfelek számlafizetését. Azon segítséget kérő ügyfeleknek, akik időben fordultak a Szolgálathoz közüzemi díjhátralék problémával, nagy eséllyel rendezhetővé válhat az adósságuk.

A gondozás során több ügyfélnél, együttműködés hiányában nem került sor a kérelmek összeállítására (az ügyfél a tájékoztatást követően nem kérte a további ügyintézés), továbbá több esetben a megszűnés oka, hogy az ügyfél jövedelmi, vagy más okok mentén (az ismételt kérelem benyújtását megelőzően még nem telt le a kiszabott időfeltétel) nem tudott megfelelni a kérelem meghatározott kereteinek.

Az Önkormányzati hátralékcsoökkentési támogatásban részesülők száma minimálisra csökkent, mivel a támogatás igénybevételének feltételei jelentősen szigorodtak, amelynek az ügyfél nem tud megfelelni (önhibájából vagy önhibáján kívül).

Hátralékkézelés/adósságkezelési szolgáltatás			
	2020. év	2021. év	2022. év
Adósságkezelési szolgáltatást kérők száma összes	60 fő	42 fő	37 fő
Hálózat Alapítványhoz beadott kérelmek száma	24 db	21 db	15 db
Önkormányzati Hátralékcsoökkentési Támogatás	1 db	0 db	0 db

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Gondnoksági ügyekben való közreműködés

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évben környezettanulmány készítésére 170 felkérést kapott a Budapest Főváros Kormányhivatal XVIII. kerületi Hivataltól.

Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás

2022-ben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál munkavállalási, pályaválasztási tanácsadásban 35 fő részesült összesen 70 alkalommal.

A tavalyi évhez hasonlóan az egyéni álláskeresői szolgáltatás élvezett prioritást a csoportos foglalkozáshoz képest, ezért az Álláskeresői klub megszüntetésre került, helyette egyéni esetkezelésben valósult meg az érdeklődők ellátása.

A Szolgálat partnerkapcsolatban áll a Zuglói Család és Gyermekjóléti Szolgálattal, továbbra is havi rendszerességgel áll az ügyfelek rendelkezésére a társszolgálat által továbbított, havonta frissülő álláskeresői lista.

Prevenációs csoport

Az Intézmény hangsúlyt fektet a prevencióra és az ennek keretében megjelenő programokra, melyek kifejezetten az erre célra létrehozott szervezeti egység, a Prevenációs csoport feladatai közé tartoznak.

A Prevenációs csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében. Keretei között működik a kötelezően biztosítandó óvodai- és iskolai segítő tevékenység is.

A Prevenációs Csoport olyan találkozó- és közösségi helyként funkcionál, ahol a gyermekek/ fiatalok szervezeten, felügyelet mellett, hasznosan tölthetik el szabadidejüket, ahol lehetőséget biztosítanak a tanulási nehézséggel küzdő gyermek felzárkóztatására.

Prevenációs tevékenységek

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A gyermekek, fiatalok és családjaik számára az Intézmény 2022-ben is igyekezett lehetőséget biztosítani a közösségi élmény erősítésével hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez, valamint ahhoz, hogy a program által szabadidejüket lehetőleg személyiségük, képességeik, készségeik fejlesztésére fordíthassák.

A Játszóház évek óta, így adott évben is lehetőséget adott a környéken élő gyermekeknek, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is, életkori sajátosságuknak megfelelő játékokkal, vagy segítőkzakkemberekkel kötetlen biztonságot adó beszélgetésekben vegyenek részt egyénileg/csoportosan. Ezek mellett lehetőségük volt csocsózni, pingpongozni, a mindennapi feszültség levezetésére boxzsák, trambulín, valamint Xbox játékkonzol állt rendelkezésre.

Tanulássegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztésnek, korrepetálásoknak. 2022. évben is hatékonyan bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek. Az ilyen alkalmakon kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermek is nyitottabbá és befogadóbbá, együttműködővé vált. A megnövekedett igények miatt az elmúlt években a korrepetálásokban nagy szerepet vállaltak a szociális munkások.

2022-ben folyamatosan működött a Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás, melynek keretében:

- komplex mozgásterápia és TSMT - az egyéni fejlesztő foglalkozások,
- GOH/GMP – beszédhallást, beszédészlelést és megértést vizsgáló eljárások zajlottak, babamasszázs szolgáltatással bővült a kínálat.

Iskolai közösségi szolgálat

2022-ben is biztosított volt az 50 órás közösségi szolgálat, melynek teljesítésére két helyszínen került sor, több programba volt lehetősége a tanulóknak bekapcsolódni.

Egyrészt a Csoporton belül lehetőség volt a szorgalmi időszakban és tanítási szünetekben szabadidős programokon, játszóházi foglalkozásokon való részvételre, illetve általános iskolás gyermekek korrepetálására, pótvizsgára felkészítésére.

Másrészt lehetőség volt a nyári napközis táborban is teljesíteni a közösségi szolgálatot. Csatlakozni lehetett a különböző szakrajok (pl.: kézműves, túra raj) munkájához, gyermekek programra kísérése, felügyelete, közös játékok, sporttevékenységek formájában.

Iskolai-szociális munka - Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozások

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység keretében a Prevenációs csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtetett gyermekcsoportokat. A csoportokkal végzett szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonyan bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól. Ennek elősegítése érdekében rendszeresen tartottak csoportfoglalkozásokat iskolai osztályközösségek részére, melyek minden esetben a közoktatási intézmény, valamint a gyermekek igényei szerint kerültek megszervezésre, megtartásra.

2022-ben a szolgáltatást 1 fő látta el, 7 iskolában, majd év végére 4 fővel bővült az óvodai iskolai szociális munkások létszáma.

Az iskolák részéről az alábbi csoportfoglalkozások iránt mutatkozott igény:

- ✓ Értékfeltáró csoportfoglalkozás
- ✓ Konfliktuskezelő csoportfoglalkozás
- ✓ Közösségépítő foglalkozás
- ✓ Pályaorientáció
- ✓ „Kiabál” Bűnmegelőzési Társasjáték

Az iskolákkal egyeztetve a konfliktuskezelés, közösségépítés önismeret, pályaorientáció, játékos stresszkezelés témákban láttak el feladatokat.

A 2022-es évben elért iskolák és osztályok összesítve és bontásban

Iskola neve	Osztályok
Kandó Téri Általános Iskola	4 osztály
Wesley Kincsei Általános Iskola és Gimnázium	5 osztály
Pestszentimrei Ady Endre Általános Iskola	6 osztály
Darus Utcai Magyar-Német Két Tannyelvű Általános Iskola	2 osztály
Eötvös Lóránd Általános Iskola és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	2 osztály
Kassa Utcai Általános Iskola	2 osztály
Táncsics Német Nemzetiségi Általános Iskola	1 osztály
Összesen: 7 darab általános iskola	22 osztály 315 fő

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Három kerületi iskolában (Kondor Béla Általános Iskola, Táncsics Német Nemzetiségi Általános Iskola, Eötvös Loránd Általános Iskola és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola) került sor fogadóóra megtartására, illetve a fent említett iskolákban csoportfoglalkozást is tartottak. Jelzésre az iskolában 4 alkalommal, másik kerület pedagógusának 1 alkalommal, illetve nyári tábor során 1 alkalommal került sor javaslatételre.

Óvodai - Iskolai szociális munkás bevonása a következők szerint alakult:

- alapellátás keretében: 14 esetben
- védelembe vétel során: 17 esetben
- családba fogadás kapcsán: 2 esetben
- gyermekotthonban (Aga, Gyöngyvirág, Pázsit utcai) lévő gyermekek kapcsán: 10 esetben
-

Esetkonferencián, tárgyaláson való részvétel:

- Pestszentlőrinci Szolgálat szervezésében: 5 esetben
- Pestszentimrei Szolgálat szervezésében: 1 esetben
- gyámhivatali tárgyalás: 2 esetben

Az iskolai szociális munkás egyéb tevékenységei 2022-ben:

- az iskolák egyéb iskolai programba, rendezvényekbe is szívesen bevonták az iskolai szociális munkást pl.: tojás futás, iskolák futó versenye, iskolai tábor, Halloween parti, ballagás,
- szociometria készítése a pedagógussal 2 osztálynál,
- iskolai szociális munkások Dél-pesti találkozóján való részvétel,

- részvétel a kerületi nyári táborban (Bókay tábor).
- tantestületi értekezleten való részvétel a Táncsics Német Nemzetiségi Általános Iskolában,
- részvétel rendészeti napon,
- Szociális Munka Napi Konferencián iskolai szociális munka szekció vezetése,
- szakmaközi megbeszélésen való részvétel.
- szülői értekezleten való megjelenés 3 alkalommal,
- fegyelmi tárgyaláson való részvétel 4 alkalommal,
- egészségfejlesztés.

Összesítő táblázat (halmazott adat)

A Prevenziós csoport által szervezett programok és az azon részt vevők számának alakulása

Program megnevezése	Részvevők száma/év 2021.	Részvevők száma/év 2022.
Játszóház- közösségépítő foglalkozások	246 alkalom 2.330 fő	242 alkalom 2.905 fő
Sportprogramok, kirándulások, Klubfoglalkozások	48 alkalom 178 fő	41 alkalom 278 fő
Korrepetálás	255 alkalom 75 fő	58 alkalom 15 fő
Fejlesztés	230 alkalom 72 fő	265 alkalom 57 fő
Iskolai közösségi szolgálat teljesítése	55 fő	35 fő
Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozás	8 iskola 22 osztály	7 iskola 22 osztály

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Ruha/játékbörze szervezése

A Prevenziós Csoport ingyenes ruha/játék börzét szervez a kerületben élő rászoruló családok részére. Az átvett adományok elsősorban tiszta, jó állapotú gyermekruhák és megtisztított, rendeltetésszerű játékok. A börze szervezése a raktár telítettségétől és az adományok, felajánlások mennyiségétől és ütemétől függ. 2022. év augusztusában került a börze megszervezésre, melyen 2 napon át válogathattak és vihettek el adományokat az arra rászorulóknak. A kerületi családoknak ez nagy segítséget nyújtott iskolakezdés előtt.

Egyéb, a prevencióhoz kapcsolódó tevékenységek

Nyári napközis tábor

Az Intézmény 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort.

A tábor 2022. június 27-től augusztus 19-ig működött a Bókay-kertben, illetve az Ady Endre Általános Iskolában altáborként.

A tábort igénybe vevők létszáma a **2022. évben 14.078 fő** volt (2021. évben 14.931 fő), az **altáborban 762 fő**.

Szünidei gyermekétkeztetés

A vizsgált időszakban is sor került a szünidei gyermekétkezés megszervezésére és lebonyolítására is. A jogszabály ugyan csak a jogosultak nyilatkoztatását írja elő a Szolgáltatnak,

azonban fenntartói döntés értelmében az étkeztetés lebonyolítása (megrendelés, szállítás, átvétel) is az Intézmény feladatai közé tartozik.

Az igénybe vevők számának alakulását mutatja az alábbi táblázat:

Szünet megnevezése	2021. év igénylők száma	2022. év igénylők száma
Tavaszi	29	36
Nyári	29	31
Őszi	32	elmaradt a rezsiválság miatt
Téli	35	8

Forrás: Csibész - Intézményi adat

Megfigyelhető, hogy a téli időszakra minimálisra csökkent az igénybevevők száma, melynek elsősorban az az oka, hogy nem hosszabbítják meg a családok a szükséges hátrányos helyzetet igazoló dokumentumot.

Közérdekű munka büntetésére ítélt elítéltek foglalkoztatása

Sajátos szolgáltatása az Intézménynek a közérdekű munka büntetésre ítélt elítélteknek való munkahely biztosítása. 2022-ben 4 főre vonatkozóan történt meg az Intézmény kijelölése a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály, Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről, míg a 2021-ben 7 főre. Ez a típusú tevékenység nem kapcsolódik szorosan a kerületi gyermekjóléti-szociális feladatokhoz, azonban társadalmi szinten megjelenő preventív hatása vitathatatlan.

Adományközvetítés

2022. első háromnegyed évében az Intézmény csak kis mennyiségben kiadható adománnyal rendelkezett. Az Intézmény a Magyar Vöröskereszt Budapest XVIII. Kerületi Területi Szervezettel való szoros együttműködésének köszönhetően tudta az adományigénylők igényeit biztosítani. Ennek alapján februártól-júniusig **280 család** részesülhetett tartós élelmiszer csomagban.

A fenti adományokon túl az Önkormányzat tartós élelmiszer csomag tekintetében nyújtott segítséget.

A kerületi médián keresztül elindított adománygyűjtésnek köszönhetően önkormányzati képviselőktől, illetve több magánszemélytől, szervezettől érkeztek felajánlások tartós élelmiszer, illetve egyéb felajánlások vonatkozásában.

- Az Intézményt 11 magánszemély kereste meg adományozás céljából. Ezekből az adományokból 100 család részére tudtak adományt biztosítani.
- 2022. augusztusában egy egyéni vállalkozó/pékség tulajdonos jóvoltából pékáru adományt kapott az Intézmény 1 alkalommal.
- A BP18 Egyesített Óvoda jóvoltából játékadományt kapott az Intézmény a rászoruló gyermekek részére.
- A Cseriti Pont Pestszentlőrinc Adománybolt jóvoltából havonta lehetősége nyílt az Intézménynek egy családot „felöltöztetni”.
- A Karitás jóvoltából a rászoruló családok részére novemberben két alkalommal pékáruval tudott 12 családnak segíteni az Intézmény.

- Pestszentimrei Baptista Gyülekezet jóvoltából lehetőségük nyílt a „cipősdoboz” adománygyűjtés keretein belül ajándékban és ünnepi műsorban részesíteni 40 rászoruló családot.
 - Egy magánszemély jóvoltából 57 gyermek részesülhetett Mikulás csomagban.
- 2021-ben 400 esetben, 2022-ben az évvégi számtalan segítségnek köszönhetően összesen 900 esetben tudott az Intézmény adomány közvetítésében részt venni.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: Otthon) megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely a nap 24 órájában teljes körű ellátást biztosít a gyermekek részére a szülővel kötött megállapodás alapján. A teljes körű ellátás keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról gondoskodtak.

Az átmeneti gondozás egyrészt azt a célt szolgálja, hogy az átmenetileg ellátatlanul maradó gyermek lehetőleg ne kerüljön be rögtön a szakellátás rendszerébe. Ezzel egyidejűleg pedig szervesen illeszkedik a kerület gyermekvédelmi intézményrendszerébe, speciális segítséget nyújt a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek, gyermekeknek, problémáik időben történő felismerésében, kezelésében.

A folyamatos munkarendet biztosító szakmai stáb létszáma 2022. december 31-én 8 fő.

Igénybevétel módja

Az Otthonba való bekerülést kezdeményezheti a gyermek törvényes képviselője, és maga a gyermek is. Történhet ajánlás a gyermekjóléti szolgálat, illetve központ családsegítője vagy az esetmenedzsere által, illetve a gyámhatóság határozat alapján kötelezheti a szülőt az ellátás igénybevételére.

Az átmeneti gondozás minden esetben a szülő/törvényes képviselő írásbeli beleegyezésével történik. Az átmeneti gondozásba vétel írásbeli kérelemmel indul, melyet minden alkalommal egy első interjú előz meg a gyermek és a család adott helyzetének feltérképezése céljából, melynek során előtérbe kerülnek a problémák, az elvárások az átmeneti gondozással kapcsolatban, tájékoztatás az ellátás tartalmáról, tisztázásra kerülnek az együttműködés főbb keretei (házirend lényegesebb elemei, kapcsolattartás, térítési díj stb.)

A benyújtott kérelem tartalmazza az ellátás igénybevételének megindokolását és az átmeneti gondozás várható időtartamát.

Ezt követően került sor a „**Szülői megállapodás**” megkötésére, mely meghatározza az átmeneti gondozás feltételeit. Tartalmazta a gondozás időtartamát, a nyújtott szolgáltatások formáját, módját, valamint a személyi térítési díj fizetésére vonatkozó szabályokat.

A szülői megállapodás minden esetben megküldésre került a fenntartónak, továbbá írásos formában tájékoztatást kapott az elhelyezésről az illetékes család- és gyermekjóléti központ, szolgálat, továbbá a gyermekekkel kapcsolatban álló szakemberek (köznevelési intézmények).

Térítési díj

A Korm. rendelet, valamint a Térítési díj rendelet alapján az átmeneti otthon, mint szolgáltatás, térítési díjköteles, mely megállapítását önkormányzati rendelet szabályozza. Minden esetben a szülő/törvényes képviselő kötelezett a fizetésére.

A térítési díjbevételek 2022-ben 1.062.870.- Ft (2021-ben 993.290.- Ft) volt, díjhátralékosként 3 főt tartottak nyilván (hátralék összege 103.288.- Ft). A díjhátralékosokat írásban felszólították a fizetési kötelezettség teljesítésére, továbbá a teljesítetlen díjhátralékok végrehajtásához

szükséges dokumentációt minden esetben megküldték a Jegyző részére. A díjhátralék behajtása sok esetben problémát jelent, mert jellemzően munkanélküli vagy nagyon alacsony státuszú szülőkről van szó, akik nem mindig rendelkeznek legális jövedelemmel, illetve olykor lakcímmel vagy tartózkodási hellyel sem.

Teljes körű ellátás biztosítása

A szolgáltatást nyújtók számára az Otthon esetében a Gyvt. 45. § (1) bekezdése előírja, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermek számára teljes körű ellátást kell biztosítani.

Ennek érdekében, az intézmény folyamatos munkarendben, teljes körű szolgáltatást nyújt azoknak a 3-18 éves gyermekeknek, akiket szülei meghatározott okok miatt ideiglenesen nem tudnak otthonukban gondozni.

A teljes körű ellátás részeként a gyermekek számára biztosított volt a napi ötszöri étkezés, az életkornak megfelelő zsebpénz, amennyiben szükséges volt, az évszaknak megfelelő ruházat, havi közlekedési bérlet, és betegség esetén a megfelelő gyógyszerek kiváltása.

A teljes körű ellátás részeként a gondozott gyermekeknek a gondozás ideje alatt biztosították a Budapest-bérletet a közoktatási intézményekbe való eljutáshoz, illetve a kapcsolattartáshoz. Az átmeneti otthon által 2022. évben a gyermekek részére vásárolt **bérlet költsége 100.050.- Ft** volt (2021. évben 269.100.- Ft). A tavalyi évhez való összeg csökkenésének oka, hogy a pandémia idejében hozott szabályozás, miszerint csak a 14 év feletti diákoknak szükséges bérletet venni, jelenleg is érvényben van.

Az átmeneti gondozás ideje alatt a gyermeket a befogadását követő hónap első napjától kezdődően zsebpénz illeti meg. A havi zsebpénz összegét a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 82. § (1) bekezdése szabályozza. Az érintett időszakban a **zsebpénz kifizetésére fordított összeg 309.795.- Ft** (2021. évben 404.700.- Ft) volt.

A változatos és egészséges ételmezés biztosítására törekedtek a napi ötszöri étkezés biztosításával, melyből egy étkezés mindig meleg étel volt. Tapasztalataink alapján sok esetben a gyerekek olyan környezetből érkeztek, ahol nincs lehetőség a megfelelő mennyiségű és minőségű ételek beszerzésére, ennek következtében a szervezetük nem fejlődik az életkoruknak megfelelően. A 3 fő étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) a Delirest Magyarország Kft.-vel kötött megállapodás alapján került kiszállításra. A cég által szállított ételek minőségileg és mennyiségileg átlagos szintet képviseltek. A köztes étkezések (tízórai, uzsonna) az intézmény saját élelmiszerkészletéből kerültek biztosításra a gondozott gyermekek részére, ennek keretében kapott fontos szerepet a rendszeres zöldség és gyümölcs fogyasztás.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

A gyermekek átmeneti gondozásának – a jogalkotó eredeti szándéka szerint – azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. kórházi ellátásra szorul, valamilyen okból kifolyólag egzisztenciális krízisbe kerül, súlyos életvezetési problémák merülnek fel), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük. Ezzel egyidejűleg egyéni vagy párkonzultáció is elindul a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

Bekerülés oka	2021. év/fő	2022. év/fő
Szülők életvitele	5	3
Magatartási-, teljesítményzavar	-	-
Felügyelet hiánya	-	-

Bántalmazás gyanúja	9	7
Hosszabb kórházi kezelés	-	-
Lakhatási problémák	3	7
Családi konfliktus	8	12

Forrás: Intézményi adat

Az ellátás igénybevételének okai az adott évben felvett gyermekek vonatkozásában (egy család esetében több probléma is megjelölhető)

2022. évben a családi konfliktusok miatt bekerülő gyermekek száma tehető a legmagasabbra. A bántalmazás gyanúja miatt bekerülő gyermekek száma bár tavalyi évhez képest kicsit csökkent, de még így is a gyakori okok között vezető szerepet kap.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megfigyelhetjük, hogy az átmeneti gondozást jó néhány esetben lakhatási problémákra hivatkozva kérik, melynek száma az előző évhez viszonyítva több mint kétszeresére emelkedett. A szülők nem megfelelő életviteléből fakadó nehézségek miatt bekerülő gyermekek számában csökkenés figyelhető meg.

A tapasztalataik mentén a fenti számok „előállításának” egyik legmarkánsabb, mélyben meghúzódó oka lehet a társadalmi szinten is az életünkre komoly befolyást gyakorló, elhúzódó pandémiás helyzet, mely csak a tavalyi év közepére enyhített szorításából. Továbbá a háborús helyzet miatt, mely anyagi értelemben jelentett és jelent egyre nagyobb problémát a látókörbe került/kerülő családok esetében is. A bezártság, a korlátozások, az alapvető fenyegetettség és az elhatalmasodó anyagi bizonytalanság sok esetben manifesztálódik családi konfliktusokban, még akkor is, ha látszólag teljesen más okból történik a fizikai vagy verbális bántalmazás.

Ellátotti adatok

Az Otthon gondozottjainak száma a vizsgált időszakban **21 fő, melyből 17 gyermek és 4 szülő volt.**

Az ellátottak száma meghatározza az átmeneti gondozással kapcsolatos egyéb mutatókat is, így a kihasználtság fokát, valamint a normatív támogatás alapját képező gondozási napokat, melyek az alábbiak szerint alakultak:

Átmeneti gondozás főbb mutatói

Év	Létszám/fő	Kihasználtság	Gondozási napok száma
2021.	42	74,9%	3.284
2022.	21	58,7%	2.574

Forrás: Intézményi adat

Az összes gondozási napok számát alapul véve a normatíva szerinti főben megadott kihasználtság 7 fő.

A fenti számadat kialakulását több markáns tényező befolyásolta:

1. 2022. I. félévében a folytatódó covid pandémia továbbra is jelentősen befolyásolta az Otthon működését. Bár a kijárási- és látogatási tilalom már nem nehezítette a hétköznapiakat, de a folyamatos kitettség, nyomás komoly terhet jelentett mindenkinek.
2. Lényeges szakmai szempont továbbá, hogy az alulszervezett, sokproblémás családok esetében a kompetencia-érzés növelése sok időt vett igénybe. Ehhez egy-egy konkrét területen legalább funkcionális változásokra volt szükség. Ezt próbálták elérni a célzott szakmai programokkal, melyek minden héten részei az Otthon életének. Ilyen például az szülő klub, és a gyerekeknek heti két alkalommal tartott Csibészek klubja.

3. Nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a családok (és benne a gyerekek) minél hamarabb önállóan, a saját kereteik között tudjanak működni egy magasabb szinten, immár kikerülve az átmeneti gondozásból. Gyakori tapasztalat, hogy a két jelenség együtt jár: egy-egy, a családban beálló pozitív változás magával hozza a lakhatás gyors megoldódását is, ami aztán lehetővé teszi a család saját lábra állását.

Az átmeneti gondozás megszüntetésének okai

Az átmeneti gondozásba kerülő gyermekek esetében a szakmai szempontok figyelembevétele mellett mindenkor arra törekednek, hogy a lehető leghamarabb visszakerüljön a családi környezetbe.

A mielőbbi kigondozás érdekében szorgalmazták a kapcsolattartás gyakoriságát. Az esetmegbeszélések és az esetkonferenciák megszervezésével szorosabb együttműködést kezdeményeztek a családokkal dolgozó szakemberekkel és intézményekkel.

A 30 napot meghaladó gondozás esetén minden gyermek részére egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, ami nagyban segítette a szakmai munka további részét.

A kigondozás iránya 2022-ben is jellemzően a gyermek családi környezete volt, a családba való hazagondozás. 9 fő került vissza a családjához, 7 gyermek szakellátásba került. 9 gyermek 2023. évben is átmeneti gondozásban maradt.

Kigondozásra vonatkozó adatok

Kigondozás iránya	2021. év/fő	2022. év/fő
Vérszerinti családba	10	9
Gyermekvédelmi szakellátás	3	7
Családok átmeneti otthonába került	-	-
Nagykorúvá válás miatt	1	-
Egyéb ok miatti kikerülés	-	-

Forrás: Intézményi adat

Tanulás, fejlesztés, korrepetálás az otthonban

A tanulással összefüggő feladatok, a nyári szünetet leszámítva, folyamatos részei a gondozottakkal való napi munkának. Ennek fontos kiindulópontja az iskolákkal való rendszeres kapcsolattartás, így a pedagógusokon keresztül rendszeresen tájékozódtak arról, hogy melyek a legsürgetőbb teendők a fejlesztés és korrepetálás szempontjából.

Ennek nyomán követése úgy történt, hogy a szülők tudtával és bevonásával a fontosabb pedagógiai feladatok és annak megvalósulásai minden gondozott esetében haladási-fejlesztési naplóba kerültek rögzítésre.

A napi tanulási feladatokon túl rendszeresen korrepetálták azokat a gondozottjaikat, akik erre valamilyen területen rászorultak. E tekintetben szoros az együttműködés a Prevenciók Munkacsoport pedagógus kollégáival, az aktuális feladatok mentén.

A szabadidő eltöltése és ünnepek az Otthonban

Az Otthon 2022. évben is nagy hangsúlyt fektetett a szabadidő hasznos és minőségi megszervezésére, melyek segítséget nyújtanak a gyerekeknek az önkifejezés többféle formában történő gyakorlásához (melynek során mindenki megtapasztalhatja, hogy miben jó, vagy miben szükséges fejlődnie), másrészt a közösségi élet fontosabb szabályait sokféle helyzetben tanulhatják meg (pl. vigyáz a másik munkájára, nem szól bele, ha a másik beszél, betartja az alapvető együttélési szabályokat stb.)

- kreatív műhely, heti 1-2 alkalommal
- közös társasjáték, heti 1-2 alkalommal

- gyerek team, kéthetente keddenként
- Minden este, vacsora után – napot lezáró kör (az adott nap közös értékelése)
- „Csibészek klubja” – minden héten hétfőn és szerdán (beszélgetés a gyerekeket érintő aktuális témákról)

A napi programokon kívül fellelhető a Szülő klub, a Főző klub, Film klub, az intézményen kívüli külső programok (mozi, színház, cirkusz, kirándulás stb.). 2022-ben 4 kirándulás került megszervezésre, 2 alkalommal volt külső szabadidős program.

Arányát tekintve sok szülő élt a Szülő klub programlehetőséggel, örülnek, hogy van egy olyan hely, ahol őt is meghallgatják, ahol el tudja mondani a tapasztalatait, segítséget, biztatást kap a további feladatai ellátásához.

Az átmeneti gondozás ideje alatt is fontos, hogy méltó módon legyenek megtartva a hagyományos ünnepek. Húsvét, Mikulás és Karácsony alkalmával minden gyermek részesült ajándécsomagban és a hagyományos húsvéti és karácsonyi ételekről is gondoskodtak. Hagyományörzés terén az ünnepekre való felkészülés során a népelemek, versek, és az adott ünnephez kötődő szokások megismertetésére is hangsúlyt helyeztek.

Az ünnepeken kívül rendszeresen megtartásra kerültek a gondozott gyermekek születésnapjai is, tortával, ajándékkal, közös énekléssel kedveskedtek. Mindez segítette a közösségépítést, az összetartozás érzését, ami egy gyermekotthon életében alapvető jelentőséggel bír.

Team megbeszélések, munkaértekezletek, jelzőrendszer

Team megbeszélések, munkaértekezletek az Otthonban havi rendszerességgel történtek.

A megbeszélések során érintett témakörök:

- előző hónap értékelése, különös tekintettel a pozitív történésekre, illetve azokra a területekre, ahol korrekciókra van szükség,
- a felelősök beszámolója az előző értekezlet óta eltelt időszak munkájáról, tapasztalatairól (nevelő, mentorok, szabadidős munkacsoport),
- az aktuális feladatok egyeztetése, megbeszélése,
- a gondozásban lévő gyermekekről való tájékoztatás, tapasztalatcsere,
- műszakbeosztás megbeszélése, szabadságolás-, helyettesítés rendje
- az Otthon életét meghatározó egyéb témák megbeszélése,
- aktuális jogszabályi változások ismertetése.

A jelzőrendszer szereplőivel való együttműködés megfelelőnek mondható. Az oktatási intézmények képviselőivel (osztályfőnökök, intézményvezetők, a nevelési tanácsadók munkatársai), a körzetes gyermek háziorvossal, a Családsegítő Szolgálat és Központ munkatársaival, a helyi egyházakkal és karitatív szervezetek vezetőivel és munkatársaival informatív kapcsolatot ápolnak. A szakmai megbeszélések rendszeresek, esetmegbeszélések és esetkonferenciák formájában, de időről-időre kétoldalú találkozások keretében is áttekintik egy-egy gondozottunk kapcsán a felmerülő teendőket.

Családok Átmeneti Otthona

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy házastársát.

A Családok Átmeneti Otthona fontos szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásként másodlagos prevenció szerepet tölt be. Alapvető feltételeket biztosítva elkerülhetővé teszi a család széthullását, a gyermek családból való kiemelését. A kialakult krízishelyzet kezelésével, megoldásával megelőzhető a problémák súlyosbodása, a gyermekek további veszélyeztetése.

Biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást. A Családok Átmeneti Otthona azt a minimális intervenció célját szolgálja, amely biztosítja, hogy a krízishelyzet ellenére a család együtt maradjon, és a családtagok közösen tudják leküzdeni az akadályokat. A szolgáltatás igénybevételénél törekedtek arra, hogy olyan családok kerüljenek be az otthonba, akik számára valóban nem kínálkozott más lehetőség – legalábbis átmeneti időre –, hogy gyermekeikkel együtt maradhassanak, továbbra is maguk nevelhessék, gondozhassák őket.

2022-ben is az adott család helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan próbálták biztosítani az átmeneti elhelyezést, egyénre szabott gondozásban részesítve a családokat annak érdekében, hogy csak a feltétlenül szükséges időt töltsék intézményes keretek között, mihamarabb élhessék újra önálló életüket.

A fentiek függvényében a családoknak nyújtott **szolgáltatások** 2022. évben az alábbiak voltak:

- szükség szerinti jogi, pszichológiai és mentálhigiénés tanácsadás,
- segítségnyújtás munkahely és megfelelő lakhatási lehetőség kereséshez,
- köznevelési intézmény keresése a gyermek életkorának megfelelően,
- egyéni segítő beszélgetés,
- kapcsolattartás ösztönzése, koordinálása a különélő hozzátartozókkal,
- életvezetési tanácsadás,
- háztartási tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézéséhez nyújtott segítség,
- tanulásban nehézséggel küzdő gyermekek részére korrepetálás, felzárkóztatás.

A segítség során elsődleges szempont volt az önálló intézkedés elve. Igyekeztek – problémától függően – inkább csak koordinálási, ellenőrzési szerepet vállalni, ezzel is erősíteni a családok önállóságát.

A „családias jelleg” megőrzését szolgálta, hogy a gondozott családok:

- maguk tartották rendben lakószobájukat,
- maguk gondoskodtak családjuk ételmezéséről,
- részt vettek az otthon udvarának rendben tartásában,
- maguk gondoskodtak gyermekeik neveléséről, gondozásáról,
- a szabadidős programokon, lehetőség szerint az egész család részt vett,
- az ünnepekre való felkészülésben és a közös ünneplésben is részt vettek a családok (díszítés, főzés, sütés, énekek tanulása, közös ünnepi ebéd/vacsora).

Minden család esetében **esetkonferencia** megtartására került sor a család bekerülését követő hónapban, majd minden esetben, amikor az szükséges volt. 2022. évben összesen **4 alkalommal** került sor esetkonferenciára (2021. évben szintén 4 alkalom), melyeken részt vettek a családdal kapcsolatban álló szakemberek, így a Pestszentimrei Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője és családsegítője, a védőnő, az iskola/óvoda gyermekvédelmi felelőse, szükség esetén a pszichológus és a jogász. Az esetkonferenciákat minden esetben esetmegbeszélés előzte meg.

2022-ben a következő **programok** kerültek megvalósításra:

- Kézműves foglalkozások - Tavaszi dekoráció készítése, tojásfestés, anyák napi ajándékkészítés, tóklámpás faragás, karácsonyi dekoráció készítése,
- Ünnepek – Farsangi, Húsvéti, Halloween parti, Télapó, Karácsonyi ünnepség, születésnapok megtartása,
- Sütés – fánksütés, húsvéti kalácssütés, mézeskalácssütés,
- Társasjátékok,
- Moziestek,
- Grillezés, kerti parti, bográcsozás,
- Udvari játékok,
- Mondókázás, gyermekdalok tanulása
- Kertészkedés, udvarrendezés.

Az otthon munkatársai a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ismeretében és azok minél szakszerűbb teljesítésének szándékával látták el egyéni feladataikat. A felmerülő problémákat idejében, hatékonyan és egyetértésben meg tudták oldani. Zökkenőmentesen biztosították a megszakítás nélküli munkarendnek megfelelő állandó szolgálatot. Folyamatos és rendszeres volt kapcsolatuk a társintézményekkel, valamint a gyermekeket érintő szervezetekkel és személyekkel.

Elhelyezett családokra vonatkozó adatok

2022-ben a 6 gondozott családból 4 család kétszülős és 2 egyszülős volt (összesen: 19 személy, melyből 10 felnőtt és 9 gyermek), 2021-ben a gondozott 6 családból 4 kétszülős és 2 egyszülős volt (összesen: 23 személy, melyből 10 felnőtt és 13 gyermek).

Az otthon **kihasználtsága 2022-ben 80,9%** volt (2021-ben 72,7%), **normatívában** kifejezve 9,70 fő (2021-ben 8,72 fő).

2022-ben a gondozási napok száma 3.496 (1.807 felnőtt és 1.689 gyermek) 2021-ben a gondozási napok száma 3.142 (1.528 felnőtt és 1.614 gyermek) volt.

2022. december 31-én a gondozottak száma 6 fő (2 család: 3 felnőtt és 3 gyermek), 2021. december 31-én a gondozottak száma 11 fő (3 család).

A számokból az derül ki, hogy az otthon szobái mindig használatban vannak. Az üresedés átmeneti jellegű és csak addig tart, amíg a kiköltöző család után az elhelyezésre szolgáló lakószoba tisztasági festése zajlott, valamint a várólistán szereplő kérelmezők interjúztatása lezajlott. Ez általában 2-3 hetet vett igénybe.

2022-ben is a családok közvetlenül maguk kérvényezték az elhelyezésüket a Családok Átmeneti Otthonában.

Az átmeneti elhelyezést **kiváltó problémák:**

- szülők életvezetési problémái – 6 család
- elégtelen lakhatási körülmények – 6 család
- hajléktalanná válás – 1 család

2022-ben 4 család került kigondozásra:

- 1 család albérletbe,
- 3 család rokonokhoz költözött.

Észlelő- és jelzőrendszer

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a

szülővel.

Az Intézmény az észlelő- és jelzőrendszer éves beszámolója elkészítéséhez az adatok és információk forrásaként kérdőíves vizsgálatot, mint a leggyakrabban használt primer kutatási, információszerzési technikát alkalmazta.

A kérdőívet kitöltők köre, a jelzőrendszer jogszabályban nevesített tagjai voltak. A kérdőív 56 címzettnek került megküldésre (az egyesített intézmények tagintézményeinek külön-külön nem). Kérdőívet a tagintézmények saját intézményükre, területükre vonatkozóan töltötték ki (bölcsődék, védőnők), vagy központilag összesítve (óvodák). Összesen 23 címzett küldött vissza 48 db kérdőívet, mely minimum 60 válaszadónak felel meg.

A kérdőív az alábbi témakörök mentén lett felépítve:

- jelzéssel kapcsolatos gyakorlatok,
- esetkonferencia, esetmegbeszélés hatékonysága, részvételi hajlandóság,
- jelzőrendszeri tagnál jelentkező olyan körülmények, melyek az együttműködésre hatással lehetnek,
- a jelzőrendszer működésének és a tagok együttműködésének értékelése,
- javaslatok a hatékonyabb és eredményesebb együttműködésre,
- javaslatok a 2023. évi szakmaközi megbeszélések témáira.

Az Intézményhez érkezett jelzések száma és iránya

2022. évben az Intézménybe **1044 db** megkeresés érkezett- halmazott adat (2021-ben 823 db).

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmazott adat)

Jelzést tevő megnevezése	2021. évben megtett jelzések száma	2022. évben megtett jelzések száma
Gyámügyi osztály	321	463
Általános- és középiskola	187	169
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/ Központ	99	114
Polgármesteri Hivatal	20	5
Védőnő	32	68
Kórház	24	36
Rendőrség	23	42
Átmeneti gondozást biztosító intézmény	3	-
Óvoda	13	16
Allampolgár	40	56
Gyermekorvos/ házi orvos	4	4
Ügyészség	13	9
Pedagógiai Szakszolgálat	3	7
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató	4	3
Bölcsőde	4	3
Saját intézményből	22	33
Bíróság	-	1
Büntetés végrehajtási intézet, büntetés végrehajtási pártfogó felügyelő	-	1
Gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	-	5

Állam fenntartói feladatai ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	-	1
Egyéb	1	-
BFKH Fővárosi Gyámügyi és Szociális Osztály	10	8

Forrás: Csibész- Intézményi adat

A jelzést küldők között továbbra is felülreprezentáltak az általános- és középiskolák, annak ellenére, hogy a 2021-es évhez képest némileg csökkent a jelzések száma. A járási (kerületi) hivatalok gyámügyi osztályai szintén ebbe a körbe tartoznak, bár a védelembe vételi eljárások, felülvizsgálatok keretében történő megkeresések nem tartoznak, nem minősülnek jelzésnek. Ezért fontos kiemelni, hogy a gyámügyi hatóságtól érkezett megkeresések nagymértékben megemelkedtek a 2022-es évben. Nagy számban jelentek meg a jelzést tevők között a más illetékességgel bíró család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmények. Arányaiban nagy számban növekedett a védőnői, rendőrségtől érkező és állampolgári jelzések száma.

A jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés

A jelzőrendszeri tagok körében a legfontosabb szempontok együttműködés szempontjából:

1.	folyamatos, kölcsönös tájékoztatás a „közös ügyről”
2.	esetkonferenciák/esetmegbeszélések szervezése
3.	családdal való közös konzultáció
4.	jogszabályi, személyi változásokról tájékoztatás
5.	elakadások esetén közös gondolkodás- team munka (nem esetmegbeszélés)
6.	közös családlátogatás
7.	fogadóórák biztosítása
8.	szakmaközi megbeszélések szervezése
9.	személyes bemutatkozás kapcsolatfelvétel céljából
10.	kölcsönös intézménylátogatás

A jelzőrendszeri tagok közötti együttműködés megfelelő, korrekt, együttműködésre való törekvés tapasztalható, javuló tendenciát mutat. De problémaként, az együttműködés buktatói is megjelennek, melyek többek között:

- jelzést követően visszajelzés hiánya, kommunikáció akadozása,
- teljes folyamat átláthatóságának hiánya,
- szorosabb együttműködésre törekvés hiánya,
- kompetenciahatárok be nem tartása,
- az első lépések megtétele nehézséget jelent,
- túlterheltség, időhiány, magas fluktuáció,
- elérhető szolgáltatások ismeretének hiánya,
- meglévő szolgáltatások nagy része magánúton érhető el és/ vagy hosszú a várólista.

Szakmaközi megbeszélések szervezése

2022. évben a szakmaközi megbeszélések témaköreinek meghatározása az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által kitöltött kérdőívek javaslatai alapján készültek.

Ennek alapján az alábbi szakmaközi megbeszélések megszervezése került betervezésre:

- Bölcsődékkal együttműködve: kompetenciahatárok és dilemmák, kérdések megbeszélése

A kerületünkben működő bölcsődék vezetői részére egyeztető megbeszélés szervezése a kompetenciahatárok tisztázására, a felmerülő kérdések, dilemmák megbeszélése - **megvalósult**

- Házi orvosok jelzőrendszerben betöltött szerepe, kompetenciahatárok - **elmaradt**
- Internethasználat és a digitális világ veszélyei - **elmaradt**
- Az Egyesített Szociális Intézmény és a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ közötti együttműködés erősítése - **elmaradt**
- Gyermekek közötti bántalmazás kezelése az oktatási intézményekben - **elmaradt**
- A Humánszolgáltatási Főosztály és a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ közötti együttműködés erősítése - **megvalósult**

Továbbá megszervezésre került két szakmaközi megbeszélés: az egyik az új abortusz törvény kapcsán, a másik a Pedagógiai Szakszolgálat és a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai között.

Összegzés

A 2022-es év minden tekintetben próbára tette az Intézmény működését. A jelentős számú szakember hiány (87,5 engedélyezett létszámból, 63 fő volt állományban), az állandósult fluktuáció, lemorzsolódás, a vezető váltás miatt kialakult bizonytalanság, a gazdasági helyzet negatív változásai, a családokban kialakult egyre nagyobb feszültség, a tűrőképesség csökkenése. Az adatok alapján 2022. évben közel 25. 000 alkalommal keresték fel az Intézményt és annak egységeit a tőlük segítséget váró vagy hatóság által kötelezett kliensek.

Összességében elmondható, hogy lassan, de folyamatosan nő az Intézménynél megjelentek száma, egyre kevesebb az egyszeri segítségnyújtással lezárható esetek száma. Egyre több olyan személy is megjelenik, akinek nincs a családjában gyermek, de a felnőtt segítségben kötelezettség az ellátásuk.

Nő azok száma is, akik a napi élelmezésük megoldásában is segítségre szorulnak. Megfigyelhető, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők egyre türelmetlenebbek, feszültebbek, mely sok esetben a már kialakult kapcsolat megromlásához vezetett. A megnövekedett esetek száma próbára teszi az ellátó rendszer, a szakellátás befogadó képességét is.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is, - munkaerő-piaci részvétel elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

A gyermek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,
a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

3.2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás keretében – ha a törvény kivételt nem tesz – a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani, a gyermek 20 hetes korától nevelhető és gondozható.

A bölcsődei ellátás keretében ezen túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

Bölcsődei ellátást biztosíthat

- a bölcsőde,
- a mini bölcsőde,
- a munkahelyi bölcsőde és
- a családi bölcsőde.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Bölcsőde – Egyesített Bölcsődék

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása az Önkormányzat kötelezően ellátandó feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve biztosít **bölcsődei ellátást**.

A kerületben az ellátás területi lefedettségét 10 bölcsőde biztosítja.

A kerületben működő 10 bölcsőde szakmai, gazdálkodási, munkaügyi és élelmezési feladatait az **Egyesített Bölcsődék** – központ (továbbiakban: EBI) gyakorolja.

Működteti a bölcsődei hálózatot:

- o **10 szervezeti egység** (30 működő gondozási egység, 59 működő csoportszoba) alkotja,
- o **700 férőhellyel** biztosítja 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását.

Egyesített Bölcsődék (EBI)		
Telephelyek	Csoportok száma	Férőhely száma
Erdei Kuckó Bölcsőde (Gloriett lakótelep)	4	48
Csibekas Bölcsőde (Lakatos lakótelep)	6	72
Hétszínvirág Bölcsőde (Pestszentlőrinc)	6	72
Fecskefészek Bölcsőde (Szent Lőrinc lakótelep)	8	84

Micimackó Bölcsőde (Pestszentimre)	6	72
Csiga-biga Bölcsőde (Szemeretelep)	6	72
Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ (Alacska úti lakótelep)	6	72
Napsugár Bölcsőde (Havanna – Csontváry lakótelep)	8	96
Iciri-picire Bölcsőde (Erzsébet telep)	3	40
Bambi Bölcsőde (Ganz kertváros, Szent Imre-kertváros és a Ganztelep övezte területen)	6	72

Az EBI feladatát a Gyvt., a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja, valamint a mindenkor hatályos jogszabályok, a Szervezeti Működési Szabályzat és az ágazati minisztérium szakmai irányelvei alapján végezte.

Humánerőforrás

Az engedélyezett álláshelyek száma 2022. évben: 257 az alábbi bontásban:
182 szakalkalmazott, 75 technikai alkalmazott.

Szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- Egyesített Bölcsődék magasabb vezető (1 fő)
- Bölcsődevezető (10 fő)
- Kisgyermeknevelő (139 fő)
- Szaktanácsadó (1 fő)
- Bölcsődei dajka (31 fő)

A szakmacsoportba tartozó munkavállalók (a bölcsődei dajkákon kívül) 35%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

A munkavállalók teljes munkaidőben látták el feladataikat.

Technikai alkalmazottak az élelmezési területen dolgozó, az egyéb kiegészítő munkát végző és az ügyviteli területen dolgozó munkavállalók. Itt teljes és részmunkaidős foglalkoztatás is jellemző volt.

A munkaerő forrás alakulása 2022. évben:

- Felvételre került munkavállalók száma: 31 fő
- Kilépő munkavállalók száma: 38 fő

Munkaerőforrás megszűnésének adatai 2022.év

Megszűnés oka	Munkavállaló (fő)
Felmentéssel (nyugdíjazás nők 40 éves)	7
Öregségi nyugdíjkorhatár betöltése	2
Azonnali hatállyal a próbaidő alatt (munkavállaló)	4
Azonnali hatállyal a próbaidő alatt	5

(munkáltató)	
Közös megegyezéssel	19
Lemondással	1
Felmentés egészségügyi alkalmatlanság miatt	0

Forrás: EBI – intézményi adat

Technikai alkalmazotti körben, elsősorban a konyhai dolgozók körében a munkaerő toborzás kevésbé volt sikeres. Kevés volt a jelentkező szakács és konyhai kisegítő pozícióra. Ennek oka elsősorban a bérezés elmaradása. Nincs olyan ösztönző tényező, mely munkaerő felvételre, illetve megtartásra lenne biztosítva.

Karbantartási, felújítási munkák

A gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő neveléséhez-gondozásához elengedhetetlen az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújítás, karbantartás, megfelelő minőségű és mennyiségű felszereltség, eszköztár.

A Napsugár Bölcsőde főzőkonyháján 2021. évben teljes felújítás történt. A főzőkonyha és kisegítő helyiségeinek felújításával, kialakításával modern környezet, berendezések fogadják a konyhai dolgozókat nap, mint nap. A Napsugár Bölcsőde a konyhafelújítás kapcsán 2021 októberében, teljesen új HACCP kézikönyvet kapott.

Szakmai munka

A telephelyeken a szakmai munkát a bölcsőde vezetője fogja össze. Helyben szervezi, és a szakmai irányelveknek megfelelően vezeti, ellenőrzi a bölcsődei élet minden területét.

A bölcsődékben folyó szakmai munka a bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramjának megfelelően történt.

A gondozás és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. Az EBI intézményeiben a bölcsődei élet élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő. Tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő tanulási élményeket nyújtanak, társas közegben zajló interakciókra ösztönöznek. Biztosították a gyermekek számára, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában. Valamennyi tevékenységgel a gyermek pozitív önértékelését erősítették.

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők munkáját a bölcsődevezető személyén kívül a szaktanácsadó segítette. Feladata, „Külső” szakemberként a csoporton belül zajló szakmai munka folyamatainak nyomon követése, megfigyelés. A tapasztalatokat, látottakat megosztja a kisgyermeknevelőkkel, hogy támogató segítségét beépítsék a mindennapi munkájukba.

Szakmai képzések, továbbképzések

- Bölcsődék látogatása, a kisgyermeknevelői dokumentáció vezetésének kontrollálása
- Szakmai beszélgető kör levezetése, mely a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint meghatározott nevelési helyzeteket dolgozza fel
- Gyakornokok látogatása, gyakornoki vizsgán való részvétel
- Munkakörhöz kötött, valamint kötelező és választható továbbképzések felkutatása, jelentkeztetések lebonyolítása, teljesítések lejelentése, nyilvántartás vezetése
- Elsősegélynyújtó képzés szervezése, mely a csecsemő- és kisgyermekellátásra specifikálódott
- Vezetői továbbképzések teljesítésének nyomon követése

- Bölcsődei dajka tanfolyamot szervezőkkel való kapcsolatfelvétel, munkavállalók jelentkeztetése, dokumentációk vezetése
- Iskolai közösségi szolgálat támogatása, hallgatók fogadása
- Bölcsődevezetőkkel való szakmai megbeszélés lebonyolítása

Ellátási kötelezettség teljesítése – Igénybevétel, létszámadatok

A bölcsődék napközbeni ellátás keretében segítik a kisgyermek család nevelését, szem előtt tartva a kicsinyek fizikai-érzelmi biztonságát, feltétel nélküli elfogadását, erősítve testi, lelki, szociális, emocionális és intellektuális fejlődését.

Fontos feladat a családokkal való hatékony, segítő együttműködés, ami nem csupán a gondozásra, hanem egyre inkább a nevelési kérdések, problémák kezelésére, megoldására nyújt támogatást.

Az esélyteremtés már a bölcsődében megkezdődik. A bölcsődei ellátás preventív és korrekatív feladatokkal bír.

A szülők nagy része a munkavállalás, illetve a munka világába való visszatérés okán igényli a napközbeni ellátást, jellemzően a bölcsődei ellátást.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-től – augusztus 31-ig tartó időszak.

A nevelési évben az egyes bölcsődék csak a működési engedélyben meghatározott férőhelyszám erejéig fogadhatnak gyermekeket. A csoportlétszámok alakulását a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §-ának megfelelően szükséges kialakítani. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Azonban ezen felül, ha felvételre a gyermek veszélyeztetettsége miatt kerül sor, az engedélyezett csoportlétszám legfeljebb a nevelési év végéig 1 fővel túlléphető.

A 2022. évben várólistán nem volt gyermek, a férőhelyek iránti igények kielégítésre kerültek.

Beíratott gyermeklétszám adatai (EBI)- (kumulált adat)

Bölcsőde neve	2021. évben a beíratott gyermekek száma (fő)	2022. évben a beíratott gyermekek száma (fő)
Iciri-piciri	62	65
Erdei Kuckó	81	75
Csibekas	122	121
Hétszínvirág	128	122
Micimackó	120	121
Csiga-biga	124	123
Bababirodalom	124	138
Bambi	125	136
Fecskefészek	140	153
Napsugár	152	167
Összesen	1178	1221

Forrás: EBI – intézményi adat

Férőhely-kihasználás éves alakulása bölcsődénként

Bölcsőde neve	Férőhely szám	2021. év		2022. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	86,86	59,14	84,51	52,16
Erdei Kuckó	48	92,41	61,70	96,21	69,06
Csibekas	72	87,44	53,59	94,07	64,10
Hétszínvirág	72	93,40	57,53	95,73	65,15
Micimackó	72	93,56	60,95	95,34	66,91
Csiga-biga	72	90,21	58,27	94,26	65,02
Bababirodalom	72	95,65	70,44	97,35	71,51
Bambi	72	93,88	57,51	94,54	65,57
Fecskefészek	84	85,69	59,14	88,33	61,17
Napsugár	96	71,44	40,16	90,38	54,05
Összesen	700	88,37	57,06	93,18	63,42

Forrás: EBI – intézményi adat

A bölcsődékre igényt tartó családok folyamatosan nyújtották be jelentkezéseiket. Fentiek alapján megfigyelhető, hogy összességében az ellátás iránti igény és a tényleges igénybevétel 2022. évben növekedést mutat az előző évhez viszonyítva, mely a pandémiás helyzet csökkenésével, majd megszűnésével magyarázható. A fertőzéstől való félelem redukálódott, a home office munkavégzés helyett a személyes megjelenés a munkahelyeken egyre inkább visszatért. Így a statisztikai adatokat tekintve a kihasználtság is emelkedő tendenciát mutat. A bölcsődék segítették a szülőket abban, hogy orvosi igazolás helyett a szülő nyilatkozata is elég volt betegséget követően a közösségbe kerüléshez és csak szükséges esetben kérték az orvosi igazolást.

Az elhelyezések indoka a jelentősen megváltozott gazdasági viszonyokra, a nehéz megélhetésre vezethetőek vissza. Kevés a kereset a megnövekedett kiadásokkal szemben. Tapasztalásuk alapján nem egy esetben vállalnak a szülők másodállást hétköznapiokon vagy hétvégén, mely a családra, mint rendszerre negatív hatással van. Kevés idő jut a gyermekekre, nincs minőségi időtöltés, kevés a kommunikáció.

A bölcsőde minden gyermek számára biztosította a családi légkört, azonban ez nem pótolja a család és benne a szülők szerepét.

Veszélyeztetett gyermekek száma a bölcsődékben

Általános gyermekvédelmi intézmény a bölcsőde, melynek alapfeladata többek között a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése és a családban történő nevelkedés elősegítése. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaként, már a legkisebb gyanú esetén is mérlegelés nélkül meg kell tenni a jelzést, amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét észlelik.

A jelzést minden esetben írásban szükséges megtenni. 2022. évben továbbra is a veszélyeztetettség leggyakoribb oka elsősorban anyagi jellegű, de a magatartási okok és az érzelmi elhanyagolás is teret nyert.

Veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek száma

2021. év	2022. év
7 gyermek	10 gyermek

Forrás: EBI – intézményi adat

Tudomásunk szerint 2021. évben 55, 2022. évben 70 bölcsődés korú gyermek nevelkedett csonka-egyszülős családban. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a problémák évről évre halmozódnak, egyre több és több akadállyal, nehézséggel állnak szemben a családok.

Sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre szoruló gyermekek a bölcsődékben

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 25. pontja szerint „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A Fecskefészek bölcsőde helyt ad a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. kerületi tagintézmény korai fejlesztő központjának. A központ és a bölcsődék között együttműködési megállapodás keretében történik a bölcsődében elhelyezett sajátos nevelési igényű (a továbbiakban: SNI) és korai fejlesztésre-gondozásra szoruló gyermekek egyéni fejlesztése. A Szakszolgálat 2022. évben is zökkenőmentes volt a gyermekek ellátása, partneri együttműködés valósult meg.

Valamennyi bölcsődében lehetőség van az eltérő fejlődésű gyermekek integrációjára. A kerület bölcsődéiben előforduló SNI gyermekek között előfordulnak mozgáskorlátozottak, értelmi sérültek, beszéd fogyatékosok, autisták, Down szindrómások.

2022. évben 31 fő SNI vagy korai fejlesztésre szoruló gyermeket neveltek, gondoztak teljes integrációban az alábbi diagnózisokkal:

- komplex korai gyógypedagógiai fejlesztés
- izomtónus rendellenesség
- kevert specifikus fejlődési zavar
- pszichomotoros elmaradás
- nagymozgásos elmaradás, izomerősítés
- gyermekkori autizmus, autizmus spektrumzavar

Az SNI gyermekek ellátása minden szempontból kiemelt figyelmet igényel, szakmaközi együttműködésre van szükség.

A kisgyermeknevelők a családdal, gyógypedagógusokkal, segítő szakemberekkel egyeztetve, együttműködve biztosították a gyermek egyéni igényeit, szükségleteit a sérülés jellegétől függően. A bölcsődei csoportokban a személyi és tárgyi feltételek jelenleg adottak a fejlesztésre szoruló gyermekek számára.

A kisgyermeknevelők, valamint a szolgálat munkatársai nagyon sokat segítettek a szülőknek annak a ténynek az elfogadásában, hogy a gyermeküknek fejlesztésre van szüksége. Nehéz feladat ebben a helyzetben a szülővel való konzultáció, ahol önvédő funkciók indulnak be a probléma megfogalmazása kapcsán.

Az ellátottak, a gyógypedagógusok által meghatározott órarend szerint részesültek a jogszabály által meghatározott óraszámú fejlesztésben. A kommunikáció, a konzultációk, a látogatások a bölcsődei és a fejlesztő szakemberek között folyamatosan zajlottak. Előfordultak olyan esetek, ahol team megbeszélésre is sor került a bölcsődébe járó gyermekek további nevelése-gondozása érdekében.

A gyermekek többsége 4 éves korban kezdi meg az óvodai nevelést.

SNI vagy korai gondozásra, nevelésre szoruló gyermekek száma bölcsődéinkben

Bölcsőde neve	2021. évben a beíratott SNI vagy korai gondozásra, nevelésre szoruló gyermekek száma (fő)	2022. évben a beíratott SNI vagy korai gondozásra, nevelésre szoruló gyermekek száma (fő)
Iciri-piciri	0	1
Erdei Kuckó	1	2
Csibekas	2	3
Hétszínvirág	1	4
Micimackó	4	3
Csiga-biga	1	1
Bababirodalom	1	0
Bambi	0	0
Fecskefészek	12	15
Napsugár	3	2
Összesen	25	31

Forrás: EBI – intézményi adat

Az intézmény tapasztalatai alapján, illetve a számadatok is azt mutatják, hogy egyre több ebben a korosztályban a nevelési problémával, valamilyen elmaradással küzdő gyermek és egyre több a korai fejlesztésben-gondozásban résztvevő kisgyermek.

Alapellátáson túl nyúló szolgáltatások - Bababirodalom Bölcsőde szolgáltató részleg

A Bababirodalom bölcsődében a Gyvt. 42. § (4) bekezdése alapján, külön gondozási egységben családi nevelést támogató szolgáltatások vehetők igénybe **külön térítési díj ellenében, mely az intézmény önként vállalt feladata.**

2022. évben erre a Bababirodalom bölcsőde Zsebibaba csoportja adott lehetőséget, mint minden évben. A szolgáltató részlegben igénybe vehető férőhelyek száma napi 20 fő.

Az egység nyitvatartási ideje, napirendje megegyezik az alapellátási csoporttal, illetve az ott dolgozó kisgyermeknevelők ugyanazon szakmai irányelvek szerint végzik nevelési-gondozási feladataikat. A szolgáltató részleg rugalmas keretek között tudja fogadni a gyerekeket. Vannak, akik hetente egy-két alkalommal látogatják az egységet, vagy csak délelőtt vannak ott, de olyanok is, akik napi rendszerességgel veszik igénybe a szolgáltatást. Az egység két legnépszerűbb és leggyakrabban igénybe vett szolgáltatási formája az időszakos gyermekfelügyelet óradíjas és napidíjas változata.

A rugalmas szolgáltatásokat azok a szülők veszik igénybe, akik:

- még napi rendszerességgel nem szeretnék közösségbe adni gyermeküket,
- kisebb testvérrel Gyed-en, Gyes-en vannak,
- a szülők alkalmi elfoglaltságuk idejére veszik igénybe, néhány órára vagy egész napra,
- részmunkaidőben dolgoznak, így nincs minden nap igényük a bölcsődei ellátásra,
- a gyermek szocializációja érdekében.

A szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó ellátás biztosítását. Az alapellátást a kerületben élő családok gyermekei teszik ki, míg a szolgáltató részleget, kerületen kívüli családok is igénybe vehetik térítés ellenében.

Leggyakrabban igénybe vett, családi nevelést támogató szolgáltatások

Igénybe vett szolgáltatások	Igénybe vett alkalmak száma	
	2021.év	2022.év
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	840	1.063
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	769	1.390
Összesen	1.609	2.453

Forrás: EBI – intézményi adat

Az időszakos gyermekfelügyelet a leggyakrabban igénybevett szolgáltatások egyike, amikor a szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára vagy egy-egy napra veszi igénybe az ellátást. Az igénybevétel előzetes bejelentkezés alapján történik. A szükséges megállapodás rögzítése után vehető igénybe a szolgáltatás. A gyermeknek lehetősége van a kortársakkal való ismerkedésre.

Bölcsődei ételmezesi tevékenység, gyermekétkeztetés

Az intézményben az arra szociálisan rászoruló családok kivételével az étkezésért térítési díjat kell fizetni.

- Működő bölcsődei főzőkonyhák száma: 9
- Melegítő-Tálalókonyha száma: 1 (Iciri-piciri bölcsőde)

Más fővárosi bölcsődékhez képest kiemelendő, hogy 1 bölcsőde kivételével valamennyi intézményben főzőkonyhán, megfelelő szakértemmel és hozzáállással rendelkező team segítségével készülnek a gyermekek ételei. Ebben az életszakaszban megismertetett ízek, színek, alapanyagok, konzisztenciák rendkívül módon befolyásolják egy gyermek egészségi állapotát és táplálkozási szokásait élete során.

A kerületben működő bölcsődék ételmezesi üzemének feladata a bölcsődébe felvett 0-3 éves korosztályú gyermekeknek, a Fecskefészek bölcsőde konyhájáról étkeztetett 5 óvoda 500-600 fő 4-6 éves óvodás korosztályú gyermekének, valamint a bölcsődei és óvodai alkalmazottaknak (kb. 50 fő) minőségi étkeztetése, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás - egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet alapján.

A rendelet betartásával, a változatos, valamint az életkornak megfelelő ételek biztosításával a gyermekek megfelelő növekedéséhez, fejlődéséhez járultak hozzá.

Hazard Analysis and Critical Control Points (veszélyelemzés és kritikus ellenőrzési pontok, továbbiakban: HACCP)

2022. évben a bölcsődei főzőkonyhákban a megszokott éves élelmiszerbiztonsági HACCP felülvizsgálat is megtörtént. A HACCP felülvizsgálatokra június hónapban került sor.

HACCP oktatáson 2022-ben 15 fő vett részt.

- Erdei Kuckó Bölcsőde 2 fő
- Csibekas Bölcsőde - fő
- Hétszínvirág Bölcsőde 1 fő
- Fecskefészek Bölcsőde 2 fő
- Micimackó Bölcsőde 2 fő
- Csiga-biga Bölcsőde 2 fő
- Bababirodalom Bölcsőde 1 fő
- Napsugár Bölcsőde 4 fő
- Bambi Bölcsőde - fő
- Iciri-piciri Bölcsőde 1 fő

A közétkeztetési rendelet mellett valamennyi főzőkonyha, tálalókonyha kiemelt figyelmet fordított az élelmiszer biztonsági előírások betartására. Félévente az élelmiszer-vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről szóló 28/2017. (V.30.) FM rendelet alapján a főzőkonyhák, tálalókonyhán önellenőrzést végeznek az élelmezésvezető (tálalókonyha esetén bölcsődevezető) valamint a dietetikus-élelmezési koordinátor jelenlétében. Az önellenőrzésről írásos feljegyzés készül, amelyet az EBI dietetikus-élelmezési koordinátora készít el.

A bölcsődék élelmezésvezetői a konyhát érintő változásokról (élelmiszerbiztonság, diétás étkezés stb.), illetve szükség szerint helyben az intézményben oktatást tartanak az illetékes dolgozóknak, amiről jegyzőkönyvet, feljegyzést készít az élelmezésvezető.

Önellenőrzések

2022. évben az önellenőrzések folytatódtak. A közétkeztetési rendelet mellett valamennyi főzőkonyha, tálalókonyha kiemelt figyelmet fordított az élelmiszerbiztonsági előírások betartására. Félévente a 28/2017. (V.30.) FM rendelet alapján, a főzőkonyhák, tálalókonyhán önellenőrzést végeztek az élelmezésvezető (tálalókonyha esetén bölcsődevezető), valamint a dietetikus-élelmezési koordinátor jelenlétében. Az önellenőrzésről írásos feljegyzés készült, amelyet az Egyesített Bölcsődék dietetikus-élelmezési koordinátora készített el.

Hivatali ellenőrzések

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) ellenőrzései 2022. évben:

- Hétszínvirág Bölcsőde Minősítés: 93% (5)
- Micimackó Bölcsőde Minősítés: 95% (5)
- Csiga-biga Bölcsőde Minősítés: 86% (4)
- Bababirodalom Bölcsőde Minősítés: 95% (5)
- Napsugár Bölcsőde Minősítés: 92% (5)

A NÉBIH ellenőrzései összességében pozitív megállapításokkal zárultak. A minősítések az ellenőrzött intézményekben mindenhol 85% feletti eredményt produkáltak.

Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődékben (100%-os támogatás – nem halmozott adat)

Év	Rendszeres gyermek-védelmi kedvezményben részesülő gyermek	Nagy-családban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékos-sággal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2021. év	9 fő	136 fő	51 fő	357 fő	14 fő
2022. év	5 fő	146 fő	55 fő	379 fő	20 fő

Forrás: Intézményi adat – EBI

**Bölcsődei adagszám alakulása saját konyháról biztosítva
(napi 4x-i étkezés - reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna)
2022. év**

	Erdei Kuckó	Csibekas	Hétszínvirág	Fecskefészek	Micimackó	Csigabiga	Bababirodalom	Napsugár	Bambi	Iciri-piciri
január	742	925	949	1062	1087	1042	1150	824	1099	572
február	674	971	943	1074	1109	1125	1157	885	1005	563
március	710	948	1058	1299	1112	1117	1214	1116	1050	595
április	603	861	935	1073	954	984	1064	1009	987	497
május	913	1181	1301	1380	1256	1302	1379	1361	1317	691
június	458	1147	716	1387	733	668	1271	791	1272	352
július	325	601	561	721	540	448	580	548	579	254
augusztus	684	579	1125	666	1022	1011	476	1107	440	376
szeptember	599	800	927	933	864	791	838	1003	817	336
október	669	835	1041	1031	959	981	981	1135	988	407
november	697	1008	983	1314	1087	1004	1027	1285	1101	504
december	451	666	598	867	713	682	745	714	760	310
összesen	7 525	10522	11137	12807	11436	11155	11882	11778	11415	5457
Mindösszesen: 105 114										

Forrás: Intézményi adat – EBI

2022. év adagszáma 11.073 adaggal volt több a 2021. évhez képest.

Az év folyamán a folyamatos áremelkedések miatt a megállapított nyersanyagnorma nem fedezte a felhasználást.

Diétás étkezést igénybe vevők alakulása 2022. évben

	Diétás étkezők száma (fő)
január	24
február	23
március	25
április	26
május	26
június	27
július	29
augusztus	28
szeptember	27
október	29
november	34
december	33

Forrás: Intézményi adat – EBI

Leggyakoribb diéták: tejmentes, laktóz mentes, olajos mag mentes, tojásmentes, fruktóz szegény, szója mentes, gluténérzékeny és ezek kombinációi.

*Óvodai adagszám alakulása 2022. évben a Fecskefészek bölcsőde konyhájáról biztosítva
(napi 3x-i étkezés - tízórai, ebéd, uzsonna)*

	Gyermekek	Óvodai alkalmazottak	Összesen
január	8 134	573	8 707
február	7 325	524	7 849
március	8 173	563	8 736
április	7 099	410	7 509
május	9 123	452	9 575
június	6 219	313	6 532
július	2 792	62	2 854
augusztus	3 054	95	3 149
szeptember	8 805	343	9 148
október	7 574	345	7 919
november	8 168	387	8 555
december	5 638	289	5 927
mindösszesen	82 104	4 356	86 460

Forrás: Intézményi adat – EBI

2022. év második felében a Robogó tagóvoda részére már nem volt szükség az óvodai étkeztetés biztosítására.

Az EBI-t érintő ellenőrzések 2022. évben

1. Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály (Ellenőrzést végzők száma: 2 fő)

EBI székhely és telephelyei által nyújtott szolgáltatások ellenőrzésére került sor

2022. június 27 – 2022. július 7. napja között.

Az ellenőrzés helyszíni ellenőrzés keretében történt.

Az ellenőrzés kiterjedt:

- a) Tárgyi feltételek biztosítása
- b) Fenntartó utolsó ellenőrzési jegyzőkönyvei
- c) Valamennyi szabályzó, szabályzat felülvizsgálata
- d) Gyermeklétszám kimutatás a jogszabálynak megfelelően
- e) Kimutatás az intézményben dolgozókról, kinevezések, kinevezés módosítások, erkölcsi bizonyítvány, besorolások, végzettségek, szabadság nyilvántartás, továbbképzések-vezetőképzések teljesítése, továbbképzési terv bemutatása, személyügyi anyagok bemutatása (munkaköri leírások, felmentések, jubileumi jutalom kifizetései, egészségügyi nyilatkozatok, munkaidő nyilvántartás)
- f) A bölcsődei ellátással összefüggésben, jogszabály által meghatározott valamennyi dokumentáció bemutatása, szakmai dokumentációk ellenőrzése
- g) Panasznyilvántartás
- h) Érdekképviseleti fórum ülései

Az ellenőrzéssel összefüggésben a Szociális és Gyámügyi Osztály hivatalból felkérte a

- a) **Magyar Bölcsődék Egyesületét** (szakmai felügyelet) szakértői vélemény kialakítására, melynek időpontja: 2022. július 11-től – 2022. augusztus 24-ig terjedt.
 - a. Ellenőrzést végző személyek száma: 3 fő
 - b. Az ellenőrzés során alkalmazott módszerek: szakmai megfigyelés gyermekcsoportokban, interjú, kiscsoportos beszélgetés, adatgyűjtés, dokumentációelemzés
- b) **Pest Megyei Kormányhivatala X. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztályt**, mely helyszíni ellenőrzést végzett.
- c) **Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Növény- és Talajvédelmi Főosztályt** helyszíni ellenőrzésre.

A Szociális és Gyámügyi Osztály megállapításai:

- a) A szolgáltatási helyeken az Alapító okirat, Működési engedély, Szervezeti és Működési Szabályzat, egyéb működéshez szükséges szabályzatok, szabályozók biztosítottak, hatályosak és rendezettek.
- b) A szakmai program tartalmazza a jogszabályban előírt tartalmi elemeket, specifikus-minden bölcsőde vonatkozásában.
- c) Az intézmény a szülővel kötött megállapodást pontosan naprakészen vezeti, a jogszabályban leírt tartalommal.
- d) Az igénybevevői nyilvántartás hiánytalan adattartalommal, naponta vezetve.
- e) A gyermeki jogok védelme és az adatvédelem érvényesül.
- f) Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzési kötelezettségének eleget tett.
- g) Járványhelyzet idejére készített intézkedési tervvel és járványügyi utasításokkal rendelkezett.
- h) Éves munkatervvel és beszámolóval az intézmény rendelkezik.
- i) Nyári ügyelet idejére a külön megállapodások rendelkezésre álltak.
- j) Az ellátott gyermekek dokumentációja rendezett, szakmai tartalommal megtöltve.
- k) A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §-ában foglaltaknak megfelelő csoportlétszámok és életkori megoszlások megfelelnek.
- l) A gyermekek iratanyagában rendelkezésre állt az orvosi igazolás arról, hogy a gyermek egészségügyi állapota alapján közösségbe fogadható.
- m) Szűrőpróba szerint ellenőrzött gyermek iratanyagok hiánytalanul és átláthatóan biztosítottak.
- n) Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások egységesek, rendben megtalálhatóak (csoportnapló naponta vezetve, a gyermekekről vezetett napi jelenléti, bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap – 1 éves kor alatt havonta – később negyedévente vezetve, családlátogatásról feljegyzés, percentil tábla, szülői kérdőív, oltási nyilvántartás, fejlődési füzetben beszoktatás folyamata, a nap folyamán új tevékenység, fejlődésbeli változás dokumentációja – fejlődési napló).
- o) Szülőcsoportos beszélgetésekről készült feljegyzések megtalálhatóak.
- p) Személyi feltételek vizsgálata alapján a dokumentumok rendelkezésre álltak, nyilvántartásuk megfelelő, rendezett iratanyagok. Az alapellátás biztosításához a személyi feltételek biztosítottak.
- q) Továbbképzési terv tartalma megfelelő.
- r) Munkaruha a munkavállalóknak biztosított.
- s) A bölcsőde helyiségei rendelkezésre állnak, tiszták. A bölcsőde helyiségeinek felszereltsége megfelelő.
- t) Az önköltségszámítás megtörtént, az intézményi és személyi térítési díj megállapítása megtörtént, a bölcsődék vezetik a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet mellékleteit.
- u) A napi négyeszeri étkezés biztosított, a diétás étkezésnek a feltételei biztosítottak (diétetikus felügyelete, diétás szakács a főzőkonyhán).

Szakértői vélemény a szakmai munkáról (Magyar Bölcsődék Egyesülete):

- a) Nagyon kellemes légkörű, gyermekközpontú bölcsődék.
- b) Szeretetteljes, biztonságos környezet veszi a gyermekeket körbe.
- c) Egyéni bánásmód érvényesül a mindennapi tevékenységekben.
- d) A gyermekeket csendes szóval, finom mozdulatokkal segítik.
- e) A bölcsődei nevelés – gondozás alapelveinek érvényesülése biztosított.
- f) Csoportszobák tiszták, rendezettek, igényesen berendezettek.
- g) A játékkészlet minősége és mennyisége megfelelő, pedagógiai és egészségügyi szempontból elfogadható.
- h) A gyermekek egészséges fejlődéséhez biztosított a szabad levegőn történő mozgás lehetősége, melyhez változatos eszközöket biztosítanak.
- i) A játszóudvarok szépen gondozottak, a gyermekek igényeit tökéletesen kielégítik.
- j) Minden gyermeknek jellel ellátott törölközője és fésűje van, fogmosási lehetőség biztosított.
- k) Igény szerint a délelőtti, délutáni alvási lehetőség biztosított a gyermekek számára.
- l) Jól kialakított szakmai protokoll alapján végzik a családlátogatást és a szülővel történő beszoktatást.
- m) Négy évszakos napirend alapján gondozzák a gyermekeket. A gyermekek napirendje és a kisgyermeknevelők munkarendje összhangban van. A dajkáknak fontos szerepük van a csoportok életében, aktív részesei a kisgyermek ellátásnak.
- n) A saját kisgyermeknevelő rendszer érvényesül.
- o) Megfelelő időt biztosítanak az önállóság kibontakoztatására.
- p) A korszerű gyermektáplálás igényeinek megfelelő étlap készül.
- q) Dekorációk esztétikusak.
- r) A bölcsődék szakmai látogatása során a szakmai fejlődésre és minőségre motivált intézményvezetőt és munkatársi közösséget figyeltem meg.
- s) Az ellenőrzés során az intézményvezető és a bölcsődevezető együttműködő és készséges volt, a szükséges dokumentumokat precízen, előkészítve tudták prezentálni.
- t) Szakmai dokumentáció naprakész, minden kötelező tartalmi elemmel rendelkezik.
- u) Az egyesített bölcsőde intézményvezetője, szaktanácsadója, a tagintézmény vezető egy csapatként, a szakmai munka magas színvonalon tartásának érdekében dolgozik.

2. A Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Növény- és Talajvédelmi Főosztály, élelmiszerbiztonsági felügyelő meghatalmazásával folytatta le az ellenőrzését. Az ellenőrzés a nyár folyamán zajlott.

Az ellenőrzés kiterjedt a 9 főzőkonyhára és 1 tálalókonyhára. Az ellenőrzés rendkívül alapos és teljes körű volt. A tálalókonyha, valamint a főzőkonyhák az ellenőrzések alkalmával jól teljesítettek. Kifogás kizárólag épület állagbeli állapotára vonatkozóan (repedezett a fal, régi burkolat a raktárban) fogalmazódott meg.

3. A Pest Megyei Kormányhivatal X. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály is nyáron folytatta le az ellenőrzését, melynek célja a bölcsődék állapotára, közegészségügyi és járványügyi szabályok betartására vonatkozott.

340 kérdésből álló kérdőívben keresztül – interjú formájában, valamint szemlén keresztül folytatta le a közegészségügyi - járványügyi felügyelő a feladatát. Észrevétel, javaslat nem fogalmazódott meg, hiányosságot nem tapasztalt.

4. A Magyar Államkincstár 2022. szeptember 27 - szeptember 28. között folytatott le helyszíni ellenőrzést a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék (1181 Kondor Béla sétány 5.) székhelyen.

Az ellenőrzés tárgya: Az önkormányzatok központi költségvetésből származó támogatásai 2021. évi elszámolása, szabályszerűségének, a támogatások felhasználása jogszerűségének hatósági ellenőrzése.

Az ellenőrzés során tett megállapítás: Az Önkormányzatnak visszafizetési kötelezettsége nem volt.

Pályázatokon való részvétel

- „Szebb virágosabb kerületért” pályázat
A pályázat keretében az EBI intézményei egynyári növényeket vehettek át, mellyel esztétikusabbá, színesebbé teheték környezetüket. A virágok ültetésében a bölcsődébe járó 2-3 éves korosztály is részt vett kisgyermeknevelőik segítségével.
- „Állatbarát” pályázat
Célja a környezettudatos nevelés elősegítése.
A pályázaton nyert intézmények madáretetőket, madáreleséget vihettek intézményeikbe, melyeket a gyermekekkel közösen helyeztek el az intézmény játszóudvaraiban.

Jövőre vonatkozó célkitűzések

- A bölcsődékben folyó szakmai munka magas színvonalon történő megtartása, a bölcsődék hírnevének ápolása
- Játékos, mondókás, énekes jóga gyermekeknek szülők részvételével
- „Én picni pónim” – Póni asszisztált foglalkozás bevezetése (cél: szimpla örömszerzés, kapcsolatteremtés elősegítése, az önbizalom növelése)
- Tárgyi feltételek javítása
- Az intézmények játékkészletének bővítése (szobai, játszóudvari)
- Az intézmények állagának megóvása, lehetőség szerint az intézmények felújítása
- Egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása a kora gyermekkorban
- Munkavállalók mentális egészségének támogatása

3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet

A Gyvt. szerint a helyi önkormányzat feladata az, hogy megszervezze és működtesse a gyermekek napközben való gondozását, foglalkoztatását, azonban társadalmi szervezet, vagyis alapítvány és egyesület, illetve cég (Bt., Kft.) és egyéni vállalkozás is végezhet ilyen tevékenységeket, ha a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel.

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

A *családi bölcsőde* olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.

A *napközbeni gyermekfelügyelet* keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,

- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- d) az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára,
- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nkt. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- f) az Nkt. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében az SNI gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A napközbeni gyermekfelügyelet működhet a szolgáltatást nyújtó saját otthonában vagy más célra kialakított helyiségben, vagy a törvényben meghatározottak alapján a szülő, törvényes képviselő otthonában.

A napközbeni gyermekfelügyelet feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három - egy szolgáltató székhelyeként, illetve telephelyeként, egy vagy több épületben működő - napközbeni gyermekfelügyeletet magába foglaló hálózat biztosítja. Három vagy annál több napközbeni gyermekfelügyelet fenntartását hálózatba kell szervezni.

Napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húszhetes korától annak a tanévnek a végéig gondozható, amelyben a tizennegyedik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben - betegsége vagy egyéb ok miatt - nem biztosítható, és a szülő, törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

A napközbeni gyermekfelügyelet a szolgáltatás keretében a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell, hogy biztosítson, és segítséget kell nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, ha a gyermek tanulmányait az Nkt. rendelkezései szerint sajátos nevelési igénye vagy súlyos betegsége miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként folytatja.

Kerületünkben működő családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet:

- Dominó Gyermekcentrum – Magánbölcsőde és Családi Játsszóház 1182 Budapest, Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Bölcsőde 1181 Budapest, Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Magánóvoda és Családi Bölcsőde 1183 Budapest, Korpona u. 5.
- Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Budapest, Dráva u. 69.
- Mackófalva Napközbeni Gyermekfelügyelet 1188 Budapest, Ady Endre u. 49/a.

4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat továbbra sincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelek erősítését, a családban élés segítését kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos feladatokat a Humánszolgáltatási Főosztályon belül a Szociálpolitikai Osztály látta el. Így közelebb került egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások törvényileg garantált, intézményes keretei adottak.

Folyamatos cél a támogatások szinten tartása. Fontos, hogy az egyes szociális ellátások a kerületi sajátosságokra, valódi igényekre reagáljanak, nyújtsanak választ a tipikus problémákra. Fontos a szociális pénzbeli és természetbeni támogatási rendszer felülvizsgálata, a jövőben is kiemelkedő szerepet kell tulajdonítani a támogatások hatékony, célzott megállapításának, a jogszabályok engedte maximális rugalmassággal. Továbbra is törekedni kell a szoros szakmai együttműködés fenntartására az érintett kerületi intézményekkel.

A gyermekek védelme mindenki kötelessége, felelőssége, ezért évente megvizsgáljuk a kerületi gyermekek érdekében tett intézkedéseinket, meghatározzuk feladatainkat.

Javasolt az Önkormányzat költségvetésében – a mindenkori költségvetési helyzet függvényében – céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataikhoz. Az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben biztosítani kell az állagmegóvási és karbantartási munkákhoz szükséges anyagi fedezetet, az intézmények játékkészletének bővítését (szobai, játszóudvari). Törekedni kell a pályázati lehetőségek intenzívebb igénybevételére.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek segítségével a jelzőrendszer keretei között gyors és hatékony együttműködés kialakítása szükséges a veszélyeztetett gyermekek, illetve krízishelyzetbe került családok segítése érdekében.

A szociális és gyermekvédelmi ellátásban dolgozó szakemberek hiánya, az állandósult fluktuáció bizonytalan működést okozhat, mely nehezítheti a feladatellátást. Javasolt az adott munkaerő megtartását, illetve új munkaerő megtartását célzó lehetőségek feltárása/alkalmazása.

Rendszeres az azonnali tartós élelmiszert kérők megjelenése, olyanok is felkeresik az Intézményt, akik még eddig soha nem kerültek a látótérbe. Ennek a problémának az enyhítésére, megpályáztatásra került a Magyar Élelmiszerbank által üzemeltetett, élelmiszer mentési program. A nyertes pályázatnak köszönhetően 2023. március 13-ával elindul a napi rendszerességgel történő élelmiszer átvétel egy Lidl és egy Penny áruházból, melynek következtében napi szinten a megkapott élelmiszer szétosztásra kerül a rászoruló körében.

A megnövekedett esetek száma próbára teszi az ellátórendszer, a szakellátás befogadó képességét is. Szükségessé válhat bizonyos meglévő szolgáltatások bővítésének lehetőségét megvizsgálni és megtenni a szükséges előkészítő lépéseket a Gyermekek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthona férőhelyeinek bővítése ügyében.

5. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy a jogszabályban előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokoltá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszer és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében. Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat.

Kerületünk színes képet mutat civil és egyéb szervezetek területén. A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – közel **200 db civil szervezet** működik, valamint **22 egyházközösség** nyújt szolgálatot. Önkormányzatunknak kiemelten értékes a civil szervezetek munkája, mivel a benne résztvevő emberek hasznosat tesznek környezetüknek, mind közgazdasági, mind eszmei haszna jelentős. Felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó önkormányzati rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben meghirdetett pályázat keretében nyernek támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a **működését** támogatja az Önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító **programokhoz** nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés,
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
- gyermek- és ifjúságvédelem,
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok,
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek,
- családi napok, gyermek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása.

A Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezetével 2003. június 26-án kötött Együttműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl.: segélyraktár kialakítása, működtetése; természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igyekszik igazítani.

Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

A Fecskefészek-Schwalbennest Oktatási Alapítvánnyal és a Csodálatos Gyermekvilág Pedagógusok a XVIII. kerület Gyermekéiért Alapítvánnyal az Önkormányzat köznevelési szerződést kötött a kerületi szülők óvodai igényeinek biztosítására, a gyermekek ellátására.

A XVIII. kerületi „Nyitnikék” Alapítvánnyal van kapcsolata az EBI-nek.

Az alapítvány célja a kerület bölcsődéiben ellátott gyermekek minél korszerűbb ellátása, fejlődésének támogatása, színvonalas nevelése és a családokkal való hatékonyabb együttműködés segítése. Az alapítvány legfőbb bevétele a szülők és a munkatársak adójának 1%-ából tevődik össze. Ezen összegből a bölcsődék gyermekjátékokat, mesekönyveket, gyermek bútorokat – berendezéseket tudnak beszerezni.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászoruló fiatalok életminőségének javítását.

A **Perspektíva a Jövőért Alapítvány** a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A **Budapesti Patrónus Alapítvány** az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A **Nyúlcsipő Konduktív Alapítvány** 2013. év óta 5 éves határozott időtartamban térítésmentesen használta a 1184 Budapest, Lakatos út 13. fszt. 6. szám alatti 164 m² alapterületű helyiséget. Az Alapítvány a kerületben és vonzáskörzetében biztosít konduktív pedagógiai, alapozó terápiás, szenzoros integrációs terápiás és korai fejlesztő foglalkozásokat. Az Alapítvány már csecsemőkortól foglalkozik a megkésett mozgásfejlődéssel, beszédfejlődéssel, halmozott sérüléssel, tanulási problémákkal, figyelem és magatartási problémákkal, autizmus spektrum zavarral és mozgássérült gyermekekkel. Az Önkormányzat az Alapítvány konduktív pedagógia feladatainak ellátására 2018. évben további 5 évre használatba adta a helyiséget.

ÖSSZEGZÉS

A nehézségek ellenére a gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott szemlélet, mely szerint a gyermeki jogok védelme kötelességünk, kerületünkben az elmúlt év során megvalósult. Az intézmények Alapító okiratában, Szervezeti- és Működési Szabályzatában, valamint a Szakmai programjában nevesített feladatok ellátásra, illetve biztosításra kerültek a lakosság részére. Az önként vállalt feladatokat is biztosították az intézmények.

Feladatainkat mindenkor az alábbi gyermeki jogok tiszteletben tartásával kell végezni: a gyermeknek joga van saját családi környezetben történő nevelkedéséhez, ennek megvalósítása érdekében joga van a megfelelő segítséghez, valamint joga van – szükség esetén – családpótló ellátáshoz.

Az intézmények a fentiekben meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően látták el funkcionális feladataikat. A működés feltételei biztosítottak voltak. Az Önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása.

Budapest,

Szaniszló Sándor
polgármester